

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Činnost a působení mikroregionu Radbuza

Ivana Bárová

© 2009 ČZU v Praze

zadání diplomové práce

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Činnost a aktivity mikroregionu Radbuza" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. dubna 2009

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu práce, panu Ing. Václavu Bubeníčkoví, za jeho náměty a připomínky týkající se mé diplomové práce.

Činnost a působení mikroregionu Radbuza

Operation and Activities of the Microregion Radbuza

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá analýzou činnosti dobrovolného svazku obcí, který vznikl v okolí řeky Radbuzy – od toho byl odvozen také název mikroregionu. Tento celek vznikl v roce 1999 na popud starostů celkem sedmnácti obcí, kteří byli nespokojeni se současnou situací týkající se rozvoje regionů, čistoty životního prostředí a dále také turismu a přilákání nových obyvatel do regionu. Prvním manažerem mikroregionu se stal Marek Sýkora, který nyní působí v RRA Plzeňského kraje, po něm toto místo převzal Martin Kasl, který v regionálním rozvoji působí dodnes. Cílem svazku bylo vytvořit rozvojový dokument a pomocí něho postupovat při tvorbě projektů a žádostí o různé dotace ať už z Plzeňského kraje či z fondů Evropské unie. Projekty týkající se životního prostředí (např. čističky odpadních vod, plynofikace) a dále zatraktivnění regionu pro turisty (cyklotrasy) jsou postupně vytvářeny a realizovány.

Summary

This thesis deals with analysis of the activity of the voluntary group of villages, which arose in the vicinity of the Radbuza river – the name of the microregion was derived from this. This unit was established in 1999 at the request of mayors of seventeen villages, who were dissatisfied with current situation relating to development of the regions, the purity of the environment as well as tourism and attracting new residents to the region. The first manager of the microregion became Marek Sýkora, who nowadays functions in RRA of the Pilsen region, after him Martin

Kasl assumed this position and he functions here up to the present day. The aim of this group was to create developing document and with the aid of this document proceed with creating of new projects and applications for various grants from Pilsen region or European Union funds. Projects relating to living environment (e. g. sewerage plants, gas-canalization) and projects relating to becoming more attractive for tourists (cycling traces) are gradually developing and implementing.

Klíčová slova:

Mikroregion

Regionální rozvoj

Regionální politika

Strategie rozvoje regionu

Cíl

Priorita

Životní prostředí

Projekt

Keywords:

Microregion

Regional development

Regional policy

Strategy of the regional development

Aim

Priority

Living environment

Project

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíle práce	11
2.2	Metodika práce	11
3	Literární rešerše	14
3.1	Teorie regionu.....	15
3.2	Regionalizace, struktura v ČR.....	15
3.3	Regionální rozvoj	18
3.3.1	Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje	19
	Teorie lokalizace	19
	Teorie centrálních míst.....	20
3.3.2	Keynesiánské období.....	20
	Teorie exportní základny.....	20
3.3.3	Institucionální směry	21
	Teorie výrobních okrsků	21
3.3.4	Eklektické (současné) období regionálního rozvoje	22
	Podpora malým a středním firmám	22
3.4	Regionální politika	23
3.4.1	Motivy regionální politiky	24
3.4.1.1	Ekonomické motivy	24
3.4.1.2	Ekologické motivy	25

3.4.1.3 Sociální motivy regionální politiky	25
3.4.1.4 Politické motivy regionální politiky	26
3.4.2 Nástroje regionální politiky	26
3.4.2.1 Makroekonomické nástroje	27
Fiskální politika	27
Monetární ekonomika	27
Protekcionismus	28
3.4.2.2 Mikroekonomické nástroje	28
Realokace pracovní síly	28
Realokace kapitálu	29
3.4.2.3 Ostatní nástroje regionální politiky	30
4 Důvody vzniku mikroregionu Radbuza	31
4.1 Motivy vzniku svazku	31
4.2 Historie formování dobrovolného svazku obcí	32
4.3 Organizační struktura mikroregionu	34
Finanční řízení	35
5 Charakteristika a činnost mikroregionu Radbuza	37
5.1 Geografická poloha	37
5.2 Surovinová základna	37
5.3 Sídlní struktura a obyvatelstvo	38
5.4 Dopravní obslužnost	40
5.5 Cíle a priority mikroregionu	43
5.6 Projekty realizované na území mikroregionu Radbuza	44
5.6.1 Integrovaný projekt na vybudování sběrných dvorů	44

5.6.2	Projekt odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy	47
5.6.3	Obnova tradic poutního místa Křížový vrch	51
5.6.4	Projekt značení cyklotras mikroregionu Radbuza.....	55
	I. etapa značení	56
	II. etapa značení.....	57
5.6.5	Oddělený sběr transparentního skla	58
6	Závěr	60
7	Seznam literatury a pramenů	63
8	Přílohy.....	65
	Seznam obrázků.....	65
	Seznam tabulek.....	65
	Seznam příloh	66

1 Úvod

Rozdíly mezi jednotlivými regiony existovaly vždy, již od počátků osidlování jednotlivých částí zeměkoule. Bylo to dáno např. jejich geografickou polohou či způsobem života, etnickou strukturou. Nástupem industrializace se začaly utvářet různé typy regionů, některé zůstaly zemědělské, jiné zprůmyslněly, a diference se stávaly více patrné. Část regionů začala zaostávat, obyvatelstvo se věnovalo pouze zemědělství, které pro obživu nebylo dostačující, mladí lidé utíkali do měst, která se tak stávala více urbanizována a vzkvétala. Jiné regiony začaly těžit z rozvíjejícího se průmyslu. V místech, kde se nacházela surovinová základna, vyrostly průmyslové zóny, těžily se zde suroviny potřebné do průmyslových závodů a opodál vyrůstaly továrny, které tyto komodity zpracovávaly.

Teorií o regionálním rozvoji existuje spousta. Intenzivně se jimi vědci začali zabírat na přelomu 19. a 20. století a tyto teorie by se daly „rozčlenit“ do čtyř období. Více se jim budeme věnovat v kapitole č. 3 (Literární rešerše). Snahou bylo samozřejmě řešit prostorové rozdíly, respektive úspěchy a neúspěchy jednotlivých oblastí.

V České republice by se dalo hovořit o určité snaze o regionalizaci již za Rakouska-Uherska, právě když se české země snažily o svou separaci (Kadeřábková a kol., 1998). Z hlediska moderního rozvoje regionů Česká republika poněkud v tomto směru zaostává, této problematice se začala věnovat až v devadesátých letech minulého století – tedy po pádu komunismu. Po totalitním režimu vyvstaly na povrch problémy některých specifických regionů, kde bylo třeba řešit např. vysokou nezaměstnanost.

Tato práce se zabývá analýzou vnitřního prostředí mikroregionu Radbuza, snaží se o rozbor problémů a důvodů, které přiměly starosty jednotlivých obcí a měst, aby se spojili dohromady a vytvořili dobrovolný svazek obcí, čili mikroregion. V jednotlivých kapitolách jsou rozebírány důvody vzniku a diferenciací regionů, jejich význam, jakožto i význam mikroregionů pro místní politiku. Praktická část práce se zaměřuje

na činnost svazku, jeho aktivity a projekty, díky nimž by mohli mít obyvatelé v okolí řeky Radbuzy např. lepší životní prostředí. Jeden z prvních a zároveň jeden z nejúspěšnějších zrealizovaných projektů byla stavba sběrných dvorů v klíčových městech regionů, na které se svazku podařilo získat z Evropské unie 100 % dotace.

Dalším okruhem působnosti mikroregionu je zvýšení návštěvnosti v dané oblasti, čili klademe si otázku, jak zatraktivnit region pro turisty a čím je přilákat. Starostové obcí regionu chtěli vybudovat síť cyklotras, a tedy s pomocí manažera mikroregionu vznikl další projekt. Celkem bylo označeno 97 km stezek, které byly svým terénem vyhovující jako cyklotrasy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíle práce

Prvotním cílem této diplomové práce je poukázat na příčiny a potřeby, které daly za vznik svazku obcí Mikroregion Radbuza a analyzovat problémy a specifika při zrodu tohoto celku. Práce má za úkol charakterizovat činnost mikroregionu, a dále jeho postupné rozšiřování a rozvoj. Tato diplomová práce zkoumá aktivity svazku a efektivitu jeho konání, a dopad jeho aktivit, jak na jednotlivé obce, tak na celý region a následně konkrétní přínosy pro místní obyvatele. V neposlední řadě se tato práce zaměřuje na rozličné projekty, které mikroregion za finanční pomoci Plzeňského kraje a z fondů Evropské unie uskutečnil či v blízké budoucnosti plánuje realizovat.

Dalším cílem pro tuto práci bude zjistit, zda aktivity mikroregionu jsou opravdu pro místní obyvatele přínosem, zda skutečně v obcích proběhly nějaké změny od založení mikroregionu, a pokud ano, tak zda to byly změny k lepšímu. Dále má práce za úkol zjistit, zda cíle dobrovolného svazku, které si vytyčil při svém vzniku v roce 1999, již nějakým způsobem byly naplněny či nikoliv.

2.2 Metodika práce

První použitou technikou byla analýza dokumentů:

Prvním prostudovaným materiálem byl dokument „**Strategie rozvoje Mikroregionu Radbuza**” (dále Strategie rozvoje). Tento spis byl vytvořen po založení svazku obcí jako základní koncept pro budoucí rozvoj mikroregionu. Strategie rozvoje formuluje klíčové problémy jednotlivých obcí regionu a ve společném konsensu

aktualizuje jejich rozvojovou strategii. Tento dokument byl sepsán v roce 2000 za pomoci Regionální rozvojové agentury Plzeňského kraje a jeho platnost je plánována na období let 2001-2010. Účelem Strategie rozvoje je koordinace procesu rozhodování významných subjektů v mikroregionu, které ovlivňují rozvoj území. Dokument původně sloužil také jako nástroj pro čerpání finančních zdrojů ze státních programů, z předvstupních a ze strukturálních fondů Evropské unie. Východiskem pro zpracování tohoto dokumentu byl původní Plán rozvoje Mikroregionu Radbuza. Aktualizace tohoto spisu (původního Plánu rozvoje) se zaměřila především na doplnění strategické části.

Jednou z doplňujících částí dokumentu je „**Programový dodatek**“, který aktualizuje původní strategie mikroregionu a určuje jeho nynější priority. Obsahuje akční plán, který je aktuální pro dané období (1 až 3 roky) a ve srovnání se Strategií rozvoje je krátkodobým dokumentem, který respektuje celkovou, dlouhodobou strategii, ale soustřeďuje se na řešení nejaktuálnějších problémů v území. Akční plán obsahuje rozvojové priority mikroregionu, náměty projektů, které mohou nejvíce přispět k naplnění priorit, navržených představiteli samosprávy, zástupci podnikatelského sektoru, některými organizacemi i veřejností. Účelem akčního plánu je koordinace a zjednodušení procesu rozhodování představitelů mikroregionu z krátkodobého hlediska.

Jako doklad právní subjektivity byla sepsána smlouva o vytvoření dobrovolného svazku s vyznačením registrace, jejíž přílohou jsou „**Stanovy svazku obcí Mikroregionu Radbuza**“. Tento dokument obsahuje základní ustanovení, výčet členů svazku, jejich sídlo, předmět činnosti, majetkové poměry, vznik a zánik členství, dále práva a povinnosti členů a orgány svazku. Na závěr jsou zde uvedena závěrečná ustanovení a podpisy jednotlivých starostů všech členských obcí (viz příloha č. 1).

Další použitou technikou bylo polostrukturované interview s manažerem svazku:

Rozhovor proběhl dne 4. září 2008 v kanceláři manažera mikroregionu Radbuza – s panem **Ing. Martinem Kaslem** na městské radnici ve Stodě. Probíhal dle

připravených patnácti otázek, které byly zodpovězeny, analyzovány a následně použity v praktické části této práce. Otázky se týkaly okolností při vzniku mikroregionu, dále organizačních věcí jako např. způsobu členství jednotlivých obcí, členských příspěvků, hlasovacích práv apod. Další téma byla současná činnost svazku, otázky byly zaměřené na jednotlivé realizované i plánované projekty regionu, ať už byly orientovány na zlepšení životního prostředí či rozvoje infrastruktury a přilákání turistů do oblasti. Dále bylo v rozhovoru zjišťováno, jakým způsobem tyto projekty byly, respektive budou financovány.

3 Literární rešerše

V této kapitole bylo vycházeno především z následujících dvou skript: Teorie regionálního rozvoje od autorů Blažek, Uhlíř a Úvod do regionálních věd a veřejné správy od kolektivu autorů Kadeřábková, Mates, Wokoun.

Prvním prostudovaným materiálem byla publikace Jiřího Blažka a Davida Uhlíře „**Teorie regionálního rozvoje**“. Tento učební text vydala v roce 2002 Karlova univerzita jako publikaci, která nastiňuje zásadní teorie regionálního rozvoje. Je zde uvedena klasifikace jednotlivých směrů a přístupů, jejich časové zařazení a jednotliví autoři včetně kritiky jednotlivých teorií. Tato publikace upozorňuje na to, že regionální rozvoj jako interdisciplinární obor byl na počátku odvozen od teorií ekonomických, během druhé poloviny 20. století však tento obor postupně začal čerpat z geografie, sociologie i kulturní antropologie. Počáteční teorie se snažily zanalyzovat všechny možné faktory a určit budoucí vývoj regionu. To bohužel žádná teorie nedokázala, stejně tak jak jako zdůvodnit rozdílný vývoj mezi relativně stejnými oblastmi. Moderní pojetí regionálního rozvoje od této strategie upouští, snaží se pouze o rozbor prostředí, následnou analýzu a nástin vývojových tendencí. Velká teorie zůstává tak stále výzvou pro nové autory.

Kolektiv autorů Kadeřábková, Mates, Wokoun publikoval v nakladatelství CODEX v roce 1998 „**Úvod do regionálních věd a veřejné správy**“. Tento text je rozdělen na více tematických okruhů, které spolu ale vzájemně souvisí. Na úvod je zde prezentován vývoj osídlení, sídelní struktura a pojem urbanizace. Následně je charakterizován pojem region, regionalistka, regionální rozvoj, a na závěr je čtenář poučen o systému veřejné správy v České republice. Stěžejní kapitoly týkající se regionálního rozvoje rozebírají i konkrétní potřeby podpory regionů z úrovně institucí, například se jedná o Evropskou unii, která se touto problematikou v sedmdesátých

letech 20. století začala též zabývat. Publikace nastiňuje základní teoretické přístupy, stejně jako jednotlivé programy pro rozvoj regionů, dotační pobídky apod.

3.1 Teorie regionu

Pojem region (z lat. *regio* = hranice, světová strana, spravovaný kraj) je dnes obecný název pro menší, územně ohraničenou jednotku určitého prostorového či územního celku, používaný v rámci různých vědních či praktických oborů. Region má svou koncepci, strukturu, hranici a svůj řád. Původní výzkum regionů se týkal jejich fyzicko-geografické specifikace, postupně se význam přenesl též do sféry vlivu politické a socioekonomické. Podle struktury rozdělujeme regiony na homogenní a heterogenní (spádové, uzlové), lišící se v jednotnosti svých vlastností. Podle homogenních či heterogenních regionů se určují i jejich hranice – zatímco u homogenních regionů je hranice dána územím, kde už daná homogenita neplatí, hranici heterogenních regionů určuje slábnoucí vliv uzlu. Např. W. Christaller (Kadeřábková a kol., 1998) ve své teorii centrálních míst rozdělil regiony na střediska pomocná, nejnižšího řádu, nižšího a vyššího řádu. Čím vyšší řád, tím méně příslušných středisek a naopak.

3.2 Regionalizace, struktura v ČR

Regionalismus má své kulturní a historické tradice a vyjadřuje určitou regionální identifikaci, skupinové vědomí (Kadeřábková a kol., 1998). Aktivním projevem regionalismu může být např. politický regionalismus, kdy určitá území mají snahu o separaci či autonomii. Současné tendence jsou vidět i v ekonomii, kdy se firmy začínají zaměřovat na své zákazníky na regionální úrovni, vytvářejí regionální pobočky

a zastoupení (např. banky, poradenská centra, regionální rozvojové agentury), pořádají akce s ohledem na regionální tradice.

K. Ivanička (Kadeřábková a kol., 1998) uvádí čtyři metody, podle kterých se dají vymezit jednotlivé regiony (tzv. regionalizace):

1. metoda generalizace textu – uspořádání podstatných homogenních prvků (generalizací vybraných charakteristik se vyberou podstatné faktory a vztahy);
2. kartografická metoda – analýza z jednodvých map (na mapu – jednodvých - nanášíme nejdříve jednotlivá zemědělská odvětví a na další mapy průmyslovou výrobu a sídla, syntézou určíme např. příměstské či zemědělské regiony);
3. metoda analýzy vzdáleností v n-rozměrném prostoru – IVT metoda;
4. metoda vymezování nodálních regionů – vztah uzlu a okolí (zkoumá souhrn různých vztahů okolí k centru, např. dojíždka do zaměstnání, zpracování může být popisné, kartografické či numerické).

Česká republika je z hlediska geografického (resp. hydrologického) rozdělena na Čechy, Moravu a Slezsko podle povodí řek Labe, Dunaje a Odry. Každý z těchto makroregionů má své centrum čili uzel – Čechy mají Prahu, Morava má Brno a Slezsko má Ostravu. Na druhou stranu by se ale Česká republika dala rozdělit i pouze do dvou makroregionů – Čechy (uzel Praha) a Morava (s dvěma uzly – Brnem a Ostravou).

Jako mezoregiony v České republice bychom mohli určit nově vzniklé kraje¹, kde každý kraj má své středisko, statutární město, centrum se sídly úřadů a jiných služeb a dalších důležitých socioekonomických aktivit. Tyto regiony byly utvořeny z důvodu státní decentralizace a dekoncentrace, přenesení působnosti z centrální moci státu na územní samosprávu.

Z důvodu vstupu do Evropské unie musela Česká republika administrativně sloučit těchto 14 krajů do osmi větších celků, tzv. regionů soudržnosti², protože pro EUROSTAT (evropský statistický úřad) nebyly naše kraje plnohodnotné a měřitelné (nedostačující z hlediska rozlohy území a počtu obyvatel)³.

Mikroregiony v ČR lze chápat jako územní celky, v jejichž rámci jsou nejtěsněji spjaty regionální procesy (Kadeřábková a kol., 1998), a tyto procesy jsou zde také nejintenzivněji patrné. Máme na mysli např. základní služby dennodenní potřeby, dojížděka do zaměstnání apod. Jejich velikost nelze vždy přesně vymezit, s největší pravděpodobností lze ale říci, že mají spádový charakter. Tyto mikroregiony mohou být uvnitř jednoho většího regionu, stejně tak mohou přesahovat hranice jednotlivých okresů či krajů. Posledních 20 let si všímáme i regionů přeshraničních, např. česko-německých či česko-polských, vznikajících např. jako přeshraniční spolupráce jednotlivých obcí.

¹ Jako součást reformy územní veřejné správy bylo zavedeno v roce 1997 s platností od 1. 1. 2000 obnovené krajské zřízení, dané ústavním zákonem 347/1997 Sb. Jednalo se o vyšší samosprávné celky, celkem 14 krajských zřízení vč. hl. města Prahy; kraje: Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký, Moravskoslezský, Zlínský (Bureš a kol., 2004).

² Region Severozápad, Střední Čechy, Jihozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko (Bureš a kol., 2004).

³ NUTS I – stát (7 mil. obyvatel), NUTS II – regiony soudržnosti (0,8 – 3 mil. obyvatel), NUTS III – kraje (150 – 300 tisíc obyvatel).

3.3 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je trvale udržitelný růst vymezeného území při respektování jeho specifík a při snaze vyrovnávat určité regionální rozdíly, zpravidla nežádoucí. V České republice proběhl tento proces poněkud opožděně než v ostatních evropských zemích, vzhledem k tomu, že ČR je svou rozlohou malý stát a v minulosti zde neexistovaly markantní meziregionální rozdíly. Regionální politika a problematika regionů se však nyní ukázala jako nutnost – zvláště s ohledem na vstup do Evropské unie – s cílem povznést regiony ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony EU.

Jak již bylo naznačeno v úvodu, nástupem průmyslové revoluce začaly být rozdíly mezi jednotlivými regiony více patrné. Bylo to dáno jak vnější, tak vnitřní strukturou. Vnější heterogenita regionu je dána fyzicko-geografickým prostředím, vnitřní heterogenita například strukturou hospodářství, lokací závodů, vizí... Většina politických systémů vidí rozdíly mezi regiony⁴ jako negativní jev a snaží se ho proto odstranit či alespoň zmírnit.

Teorie regionálního rozvoje se začínají objevovat na počátku 20. století. Inspirované byly především teoriemi ekonomickými a byly postupně rozváděny a konkretizovány. Tradičně byly děleny do dvou velkých skupin na konvergenční a divergenční teorie (Blažek, Uhlíř, 2002). Základem konvergenčních teorií byly tendence k vyrovnávání rozdílů mezi regiony, zatímco divergenční teorie tvrdily, že regionální rozdíly se v průběhu vývoje zvětšují. Toto dělení je však velmi hrubé a nedokonalé díky nejednotnému časovému horizontu vztaženému k daným teoriím.

Vlády jednotlivých zemí se vždy snažily svými intervencemi regionální rozdíly mírnit. Máme na mysli meziregionální rozdíly uvnitř státu a tyto intervence nazýváme regionální politikou. Státem vymezené administrativní jednotky (jako např. kraje) jsou

⁴ Máme zde na mysli rozdíly v hospodářské výkonnosti, celkové zaměstnanosti, či tvorbě HDP.

srovnávány podle určitých sociálních a ekonomických kritérií (např. procento nezaměstnaných v regionu, HDP na obyvatele v regionu...) a na základě výsledků jsou vymezeny určité „problémové“ regiony, kam směřuje podpora v podobě finančních dotací.

Blažek (Blažek, Uhlíř, 2002) rozlišuje dva typy regionální politiky:

- Strategická regionální politika – celková konkurenceschopnost státu se posílí posílením jádrových aglomerací, tato politika je tedy založena na podpoře silných center;
- Pojišťovací regionální politika – podporovány jsou hospodářsky nejslabší či nejproblémovější regiony, aby došlo k vyvážení jednotlivých ekonomických ukazatelů ve státním průměru.

Teorie regionálního rozvoje by se daly rozdělit do čtyř hlavních směrů podle jejich období vzniku a působnosti (či aktuálnosti). Rozdíly mezi nimi spočívají v pojetí hlavních subjektů, faktorů a mechanismů regionálního rozvoje. Odlišují se také v chápání rozdílů v regionech a v implikacích pro regionální politiku (Blažek, Uhlíř, 2002).

3.3.1 Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje

Teorie lokalizace

Tato teorie je spíše předchůdce teorií regionálního rozvoje – pokusy o jednotlivé analýzy lokalizací zemědělské výroby vznikaly již v 18. století (Blažek, Uhlíř, 2002). V potaz zde byla brána dvě kritéria – minimalizace nákladů a maximalizace zisku. Na lokaci průmyslových závodů se na počátku 20. století zaměřil A. Weber

(Kadeřábková a kol., 1998), který bral v úvahu tři kritéria: dopravní náklady, náklady na pracovní sílu a spotřebitelské aglomerace (=trh).

Lokalizační teorie se začaly objevovat na výsluní až v šedesátých letech 20. století, od počátku ale byly kritizovány pro až nerealistické zjednodušení reality a zkrácení jednotlivých existujících faktorů a problémů.

Teorie centrálních míst

Na Webera navázal ve třicátých letech 20. století W. Christaller rozpracováním prostorového uspořádání ekonomických aktivit v závislosti na poptávce. Prostor rozdělil do šestiúhelníků s tím, že velikost jednotlivých šestiúhelníků závisela na počtu zákazníků.

3.3.2 Keynesiánské období

Stěžejním prvkem těchto teorií byla existence tržní nerovnováhy v jednotlivých regionech a tudíž rozdílná poptávka po zboží vyrobené v jedné oblasti z oblastí okolních. Regionální teorie vytvořené v tomto období (padesátá a šedesátá léta 20. století) řadíme do skupiny teorií jádro-periferie (Blažek, Uhlíř, 2002). Rozdílná poptávka tedy stimuluje růst ekonomiky a je zde riziko prohlubování rozdílů mezi jednotlivými regiony, proto vyžaduje intervence vlády.

Teorie exportní základny

Autorem této teorie byl D. North, jehož teorie exportní základny vznikla v padesátých letech 20. století. Stěžejním faktorem rozvoje je zde export a jeho podíl na celkové ekonomice regionu. Základem teorie bylo rozdělení ekonomiky do dvou hlavních sektorů (Blažek, Uhlíř, 2002). První sektor – základní – zahrnoval odvětví vytvářející produkty určené na export, druhý sektor – doplňkový – obsahoval veškerá

odvětví, která napomáhala chodu základního (exportního) sektoru. Nazval ho tedy sektorem obslužným.

Exportem si země vytvářejí předpoklady pro vlastní ekonomický růst, současně však mohou vyvolávat psychologii důvěry u importérů (odběratelů), kteří mají sklon k novým objednávkám a trvalejším a komplexnějším mezinárodním vazbám (Kadeřábková a kol., 1998).

3.3.3 Institucionální směry

Hlavní představitel tohoto proudu je americký ekonom R. Nelson. Vytyčil tři hlavní oblasti, které zapříčiňují nestejnorodý hospodářský růst v jednotlivých regionech. První oblastí je podle něj oblast technologií a inovací, druhou oblast uvádí firmy a jejich pojetí (jejich způsob kooperace a vnitřní politiky), třetí oblast představují instituce a institucionalizované chování (Blažek, Uhlíř, 2002). Tyto tři oblasti vystihují mezery, které měly ostatní (předešlé) teorie regionálního rozvoje, ty totiž nebraly v úvahu proces učení, zvyklosti, hodnoty atd⁵. Všechny tyto praktiky narušují rovnováhu regionů a zapříčiňují tak rozdíly mezi jednotlivými oblastmi.

Teorie výrobních okrsků

V osmdesátých letech minulého století se tato teorie inspirovala regiony v severní Itálii. Byla oproštěna od izolace jednotlivých podniků, naopak byla inspirována oblastmi, kde prosperovaly malé podniky a firmy (Blažek, Uhlíř, 2002). Úspěch je připisován tradičním hodnotám místních obyvatel, kteří byli ochotni si navzájem pomáhat, navzájem si důvěřovali a tolerovali se, kooperovali a tím byly tyto podniky mnohem více flexibilní – přizpůsobivé poptávce mnohem rychleji než velké manufakturní závody.

⁵ *Instituce mívají podobu zákonnou či ustálených zvyků, tradic, zažitých etických norem a obyčejů. Rozumíme jimi prakticky jakákoli omezení formující jednání aktérů (Potůček a kol., 2005).*

3.3.4 Eklektické (současné) období regionálního rozvoje

Eklektické teorie se začínají objevovat ve druhé polovině 70. let 20. století a jsou to teorie zahrnující v sobě přístupy institucionální, neoliberální a keynesiánské zároveň. První dva směry mají podíl na tomto směru větší než třetí, keynesiánské teorie (Blažek, Uhlíř, 2002). Tyto teorie se snaží o systematické rozpracování jednotlivých prvků v regionu (např. Teorie učících se regionů). Výsledkem je snaha o řešení regionálních problémů nejlépe ještě dříve, než vzniknou, pokus o jakousi prevenci, stimulaci a aktivní regionální politiku s podporou malého a středního podnikání.

Podpora malým a středním firmám

Malé a střední firmy se sice nijak nadprůměrně na celkové zaměstnanosti nepodílejí, ale vytvářejí image regionů a měst, nebo k němu přispívají. Menší firmy jsou mnohem více flexibilní, ale nemají bohužel takový přístup k informacím (to se týče např. trhu, inovací, podpůrných programů) jako mají velké podniky, proto by se pozornost měla zaměřit cíleně právě na malé firmy. Podle této teorie nemá smysl plošně vydávat peníze či jiné prostředky do celého regionu, ale zaměřit se na jednotlivé podniky, které potřebují pomoc, ať už se to týká oblasti poradenství či jiné sféry (Blažek, Uhlíř, 2002).

Jako příklady lze jmenovat další eklektické teorie, jejichž název mluví za vše. Patří mezi ně například Deregulační opatření, Podpora tvorby a šíření inovací, Lokalizace regionální politiky (regionální iniciativy), Programy následné péče o zahraniční investory apod.

V současnosti převládá spíše snaha o rozbor, analýzu vnitřního prostředí, upouští se o zevšeobecnění, 21. století je spíše století „malých teorií“. Na každý region působí konkrétní vlivy, převládá zde rozbor konkrétních jevů v konkrétních regionech. Důraz je kladen na endogenní složky regionu jako např. místní zdroje a schopnosti, posílení

sebedůvěry, aktivní adaptace.⁶ V současnosti se již nehledají pevné závislosti, které ovlivňují rozvoj regionů, ale snahou je spíše objasnění vývojových tendencí, např. použitím metody explanace. Složitost vysvětlení regionálního rozvoje spočívá ve vývoji společnosti v určitém prostředí, tj. ve vzájemné mnohostranné podmíněnosti faktorů, mechanismů i subjektů regionálního rozvoje (Blažek, Uhlíř, 2002). Jinými slovy: každý region je specifická oblast, jejíž obyvatelé mohou mít jiný pohled na život a na svět, jiné priority, jinou morálku a jiná očekávání, nelze tedy zaručit, že to, co v jednom regionu funguje, bude stejně působit i v regionu na druhém konci planety. Příčiny úspěšnosti některých regionů, ani návod, jak této úspěšnosti dosáhnout, bohužel do současnosti neexistuje, ani nebyl objasněn.

3.4 Regionální politika

Regionální politiku lze definovat jako soubor cílů a opatření, které mají za cíl snižování rozdílů v sociálně ekonomické úrovni regionů (Matoušková, 2000).

Oblastí vzniku regionální politiky je Velká Británie (Kadeřábková a kol., 1998), kde se ve 30. letech 20. století nejmarkantněji projevila hospodářská krize. Jelikož docházelo k vyliďňování vesnic a přehlcování měst a hlavně aglomerací, byla vláda nucena tyto problémy řešit. Regionální politiku si vláda zakotvila v zákonech, po vzniku ES a po vstupu Velké Británie do společenství (1973) se právě Anglie zasadila o vznik evropského fondu ERDF⁷, protože v Anglii byly meziregionální rozdíly nejvíce patrné. Po druhé světové válce byly nuceny i ostatní evropské státy řešit

⁶ V minulosti se uplatňovaly a jevíly jako důležité vlivy exogenní, což byly např. daňové úlevy či investiční dotace a jiné státní intervence.

⁷ ERDF = evropský regionální rozvojový fond, jeho cílem mělo být snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony (jednalo se hlavně o ty zemědělské, strukturálně znevýhodněné regiony), investice do zaostalých region a dále také příhraniční spolupráce.

krizi jednotlivých svých regionů, Jednalo se o Francii a Itálii, dále pak i Skandinávii⁸. V padesátých a šedesátých letech minulého století to potom bylo i Německo a Nizozemí, kdo řešil restrukturalizaci svých průmyslových regionů. V roce 1998 byla regionální politika Evropské unie spolu s politikou agrární a sociální integrována do strukturální politiky EU, kde byly definovány především zaostávající regiony – a to tak, že region zaostává, pokud jeho hrubý domácí produkt činí méně než 75 % celkového hrubého domácího produktu Evropské unie (Kadeřábková a kol., 1998). V postkomunistických evropských zemích začala mít regionální politika v pravém slova smyslu význam až po přechodu k tržnímu hospodářství, jejím prvořadým úkolem je zmírnit regionální nezaměstnanost.

3.4.1 Motivy regionální politiky

Regionální politika vůči jednotlivým regionům používá různé nástroje a postupy, aby realizovala své zájmy a cíle. Problémovým regionům jsou poskytovány určité výhody, ostatní (dalo by se říci bezproblémové) regiony jsou v nevýhodě a je na ně uvalena fyzická kontrola. Důvody regionální politiky lze spatřovat ve čtyřech sférách (Kadeřábková a kol., 1998). Nejsilnější oblastí jsou motivy ekonomické, dále sociální, ekologické a politické.

3.4.1.1 Ekonomické motivy

Základem ekonomických motivů je stoprocentní využití všech výrobních faktorů. Většina problémových regionů se potýká s vysokou nezaměstnaností, v minulosti regionální politika využívala heslo „dělníci za práci“. Stěhováním pracovních sil do regionů s nízkým podílem nezaměstnanosti bylo bohužel spojeno

⁸ *Ve Francii byla hlavním znakem regionální struktury dichotomie mezi Paříží a ostatním územím, v Itálii byl markantní rozdíl mezi prosperujícím severem a zaostalým, agrárním jihem, ve Skandinávii se řešilo velmi řídké osídlení v severní části země (Kadeřábková a kol., 1998).*

se spoustou sociálních problémů a v současnosti se razí spíše teorie „práce za dělníky“. To znamená motivace pro podniky, aby právě v problémových regionech chtěli realizovat své plány.

Argumenty pro regionální politiku zde jsou např. náklady při přelidnění (Kadeřábková a kol, 1998). Úkolem je tedy nedovolit městům, aby se rozrostla nad svou optimální velikost. Dalším argumentem může být snaha o optimální lokalizaci firem (optimální se může zdát z hlediska mikroekonomického, ale z hlediska makroekonomického už se optimálním nemusí zdát), regionální politika zde má za úkol dosáhnout kompromisu mezi veřejným zájmem a podnikateli. Regionální nerovnováha a inflace jsou velmi důležitými faktory pro aktivní regionální politiku, ta zde musí aplikovat takové nástroje, aby zabránila tlaku ze strany obyvatel. Ekonomické motivy se začaly aplikovat od 50. let minulého století.

3.4.1.2 Ekologické motivy

Životní prostředí jako motiv regionální politiky se začíná objevovat v sedmdesátých letech 20. století. Je její významnou součástí, argumentace pro její realizaci mluví jak pro venkovské, méně rozvinuté regiony, tak pro přelidněné aglomerace. Markantní problémy jsou vidět hlavně v rozvinutých průmyslových oblastech, kde se koncentruje větší počet obyvatel a projevuje se zde nedostatek čistého vzduchu, vody apod. Obyvatelé těchto oblastí preferují stěhování do lepšího (kvalitnějšího) prostředí na venkov, čímž ale danou situaci neřeší. Naopak v zaostalých regionech nejsou finance, které by zasponzorovaly např. čistírnu odpadních vod.

3.4.1.3 Sociální motivy regionální politiky

Sociální motivy jsou těmi nejstaršími ze všech, které se v regionální politice uplatňovaly. V současnosti jsou stále prosazovány tři základní argumenty (Kadeřábková a kol., 1998). Prvním je důvod plné zaměstnanosti (sociální potřeba zajistit všem práci), druhým důvodem bylo regionální rozdělení příjmů (úkolem regionální politiky bylo

přijmout opatření, která by vedla ke zmírnění nadměrné diferenciaci příjmů v daných regionech) a třetím motivem podílejícím se na konceptualizaci regionální politiky je úvaha o obecném blahu⁹. Jedná se zde o způsob života, tradice a kulturní zvyky, pro příklad - část obyvatelstva není ochotna se stěhovat za prací do jiného regionu (což byla jedna z původních metod regionální politiky).

3.4.1.4 Politické motivy regionální politiky

Poměrně výjimečně se ve prospěch regionální politiky na státní úrovni klade čistě politická argumentace (Kadeřábková a kol., 1998). Není vždy snadné rozpoznat, zda jde o hlediska politická či sociální, ale např. rozdíly v průměrných platech způsobují jasné odlišnosti ve výsledcích celostátních voleb. Lidé v méně rozvinutých regionech volí naprosto odlišné strany a politiky, než lidé v regionech prosperujících (Kadeřábková a kol., 1998).

3.4.2 Nástroje regionální politiky

Vlivem strukturálních změn v ekonomice v posledních letech došlo ke zrychlené migraci problémových regionů (máme na mysli, že region, který ještě před rokem problémovým byl, dnes může být vysoce prosperujícím). Již v sedmdesátých letech 20. století vyvstalo na povrch zjištění, že státem řízená regionální politika (v té době institucionalizovaná) není schopna dost rychle a pružně na výše uvedené změny úměrně reagovat (Kadeřábková a kol., 1998). Výsledkem byla decentralizace regionální politiky a převedení jejího těžiště a kompetencí na samotné regiony.

Nástroje regionální politiky se obvykle člení do dvou základních skupin, a to na nástroje makroekonomické a mikroekonomické povahy (Kadeřábková a kol., 1998).

⁹ *Obecné blaho = plná zaměstnanost, čisté životní prostředí, spravedlivé rozdělení příjmů, ... (Kadeřábková a kol., 1998)*

3.4.2.1 Makroekonomické nástroje

Používání těchto nástrojů je pro řešení regionálních problémů silně omezeno ostatními národohospodářskými cíli (např. udržení inflace, vyrovnanost platební bilance apod.). Stěžejními nástroji jsou: fiskální politika, monetární politika, protekcionismus (Kadeřábková a kol., 1998).

Fiskální politika

V rámci regionů dochází k přerozdělování financí ze státního rozpočtu, tento mechanismus spočívá v systému z příjmu daní a odvodů a ve struktuře výdajů. Ve výsledku to má takovou funkci, že prosperující regiony platí odvody a daně vyšší, aby zaostalé regiony mohly být např. od daní osvobozené, nebo alespoň zvýhodněné¹⁰. V praxi toto platí ale pouze na omezené časové období, a to z toho důvodu, že znevýhodněné regiony (tzn. silné, prosperující regiony) by se proti takovému znevýhodnění začaly bouřit a z hlediska ekonomického by se mohlo stát, že v prosperujících regionech začne ekonomika stagnovat a růst se zastaví.

Monetární ekonomika

Monetární ekonomika je souhrn opatření a zásad, které pomocí měnových nástrojů prosazují plnění měnových cílů, pomocí ČNB ovlivňuje množství peněz v ekonomice (slovník cizích slov online, cit. 8. 4. 2009).

Využití monetární ekonomiky v regionální politice je vzhledem k negativnímu vlivu na inflaci omezené. Provádí se ve vybraných regionech pomocí usnadnění přístupu k úvěrům, výše úrokové míry a lhůt splatnosti (Kadeřábková a kol., 1998). Vliv na regionální politiku zde není jednoznačný, poněvadž díky meziregionálním vazbám se získané prostředky rozptýlí do okolních regionů.

¹⁰ *Snížení daňových sazeb v regionu trpícím nízkou úrovní poptávky vede k jejímu zvýšení, naopak zvýšení daní v regionu s vysokou poptávkou tuto poptávku sníží (Kadeřábková a kol., 1998).*

Protekcjonismus

Protekcjonismus, čili státní ovlivňování dovozních limitů a cel (Kadeřábková a kol., 1998), lze v regionální politice použít také. Např. tak lze učinit u výrobků, které se vyrábí v upadajících regionech, aby se tím pozvedla poptávka po nich. Toto opatření je ale dočasné, pokud nedojde ke zvýšení prodeje, je třeba učinit inovační a rekvalifikační opatření.

Tato politika je spojena s určitými ekonomickými ztrátami – uvalením cla poklesne zapojení do mezinárodního obchodu (Kadeřábková a kol., 1998).

3.4.2.2 Mikroekonomické nástroje

Mikroekonomické nástroje slouží k rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci a mají vždy podobu finančních částek. Lze je dělit podle toho, zda ovlivňují prostorový pohyb kapitálu, nebo prostorový pohyb pracovních sil (Kadeřábková a kol., 1998).

Realokace pracovní síly

Aby nástroje regionální politiky fungovaly účelně, je třeba zjistit všechny faktory, které ovlivňují nutnost přesunu pracovních sil. Jedná se zde o emigraci ze zaostalých neprosperujících regionů do těch, kde poptávka po práci je stále vysoká. Tato opatření mají následující charakter (Kadeřábková a kol., 1998):

1. úhrada nákladů na stěhování, na přepravu osob a majetku;
2. výkup nemovitostí státem či obcí (z důvodu neatraktivnosti oblasti ceny pozemků klesají, stát je schopen nabídnout lepší cenu);
3. podpora při nákupu nového domu či bytu.

Bohužel ekonomické aspekty nejsou pro obyvatele ty nejdůležitější (mnohem více jim většinou záleží na sociálních aspektech, jako např. rodinné zázemí apod.), proto je třeba, aby obyvatelé nabyli názoru, že to ekonomické hledisko má mnohem větší váhu. Od tohoto způsobu realokace pracovní síly se v současnosti ale upouští, nyní převládají programy na podporu rekvalifikace pracovních sil a nástroje, které do problematických regionů přilákají kapitál.

Realokace kapitálu

Přerozdělení kapitálu ovlivňuje především tvorbu pracovních míst (Kadeřábková a kol., 1998). Toto je hlavní cíl výše uvedených nástrojů, jehož lze dosáhnout prostřednictvím nových firem, nebo již zavedených. U zavedených firem se tyto nástroje specializují na inovace ve výrobě, know-how apod., u starších upadajících firem se snaží spíše o podporu při přeorientování se na jiný výrobek či službu. U nových firem to funguje tak, že se předpokládá vliv mnoha ekonomických činitelů, kteří jsou přítomni neutrálně ve všech regionech.

Pohyb kapitálu v regionech lze ovlivňovat pozitivně i negativně. Pozitivní ovlivňování v tom smyslu, že atraktivností regionu lákáme podniky, aby investovaly svůj kapitál zrovna zde¹¹. Negativně můžeme ovlivňovat pohyb kapitálu tím, že přitvrdíme podmínky pro investování v prosperujícím regionu a tím donutíme firmy zvažovat nové varianty a místa pro své podnikání. Jinými slovy tyto opatření můžeme nazvat stimulací (nabývá podoby subvencí či snížení daňových sazeb) a restrikcí, které mají podobu zvýšení daňových sazeb (Kadeřábková a kol., 1998). Subvence mohou mít podobu kapitálu, pracovní síly, příspěvků na dopravu apod.

¹¹ *Atraktivnost ve smyslu vhodnost (z hlediska ekonomického)*

3.4.2.3 Ostatní nástroje regionální politiky

V šedesátých letech 20. století byly použity např. ve Francii nástroje administrativní, kdy bylo pomocí represivní politiky ve správním řízení rozhodnuto o ukončení činnosti některých firem kvůli jejich špatnému vlivu na životní prostředí (Kadeřábková a kol., 1998). Dalším nástrojem jsou např. regionální rozvojové agentury (RRA), které nabízí své služby objektům v daných regionech. Pomáhají s vytvářením různých regionálních dokumentů a podílí se na realizaci programů EU.

Objekty, které také figurují v regionální politice jako „pomocné“ nástroje strukturální politiky, nazýváme dnes zkráceně mikroregiony.

Mikroregion (*mikro* = malý + *regio* = spravovaný kraj) je malá územní jednotka, jakési ohraničené teritorium, mající uvnitř společný zájem a tvořící územně správní strukturu. V současnosti je tento pojem spojován nejčastěji v souvislosti s regionálním rozvojem - mikroregion lze v tomto případě chápat jako určitý neziskový objekt, založený za účelem dosažení určitého společného cíle. Správný termín pro mikroregion dle právního řádu ČR je *Dobrovolný svazek obcí* (právní úprava je obsažena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a v zákoně č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku). Členy mohou být tak pouze obce, které se sdružují za účelem řešení komunálních problémů a to společnými silami.

Mikroregiony – dobrovolné svazky obcí - jsou v dnešním světě nedílnou součástí komunální politiky v celé Evropě. Pomáhají malým obcím dosáhnout na různé dotace a řešit společně místní (regionální) problémy. Počet těchto svazků se v současnosti ustálil, ale počet členských obcí neustále přibývá. Členství v mikroregionech je v drtivé většině případů výhodné, v čele stojí vždy starostové jednotlivých obcí jako zástupci svazku, mnohdy je v čele jako koordinátor placený manažer mikroregionu.

4 Důvody vzniku mikroregionu Radbuza

4.1 Motivy vzniku svazku

Motivem pro vznik mikroregionu byla snaha obcí v okolí řeky Radbuzy společně hledat řešení konkrétních problémů venkovského prostoru. Většina území daného regionu má venkovský charakter a negativní dopady na životní prostředí vyvolané vyšší koncentrací průmyslových aktivit jsou v této oblasti více patrné (ve srovnání s jinými částmi okresu Plzeň-jih). Dalšími problémy na území Radbuzy jsou nízký stupeň vybavenosti a kvality infrastruktury v sídlech a nedostačující kapacity občanské vybavenosti (Strategie rozvoje, 2000).

Mikroregion Radbuza je území s významnou dopravní polohou v Západních Čechách a s dobrou surovinovou základnou, ale zároveň zde zaostává rozvoj služeb a ostatního podnikání. Materiálně technická základna je také na dost nízké úrovni, vzhledem ke statutu některých měst a vzhledem k tomu, že oblast mikroregionu je nejprůmyslovější částí okresu Plzeň-jih. Tradiční je zejména výroba stavebních hmot založená na místní surovinové základně (cihelny – Stod, keramika – Chlumčany), dřevozpracující průmysl (Jitona Stod) a v minulosti zde probíhala intenzivní těžba černého uhlí (např. v obci Chotěšov). V posledním období zde došlo k rozvoji především elektrotechnického průmyslu¹². Širší zastoupení průmyslové výroby, těžba surovin, větší koncentrace obyvatel v těchto místech a nedostatečné vybavení technickou infrastrukturou se projevilo na stavu životního prostředí, které je v porovnání s ostatními částmi okresu mnohem více zatíženo.

¹² Výstavbou průmyslových zón a pomocí různých pobídek obcí se na území mikroregionu usídlily německé firmy zabývající se elektrotechnikou – např. firma Murrelektronik ve Stodě, firma MD Elmont v Chotěšově.

Přestože je na území mikroregionu soustředěn největší podíl průmyslové výroby v rámci okresu Plzeň-jih, svým osídlením, uspořádáním krajiny, vývojem, a dalšími charakteristikami odpovídá tato oblast spíše venkovskému prostoru. Celý okres Plzeň-jih v minulosti trpěl nedostatkem investic v rámci dopravy a technické vybavenosti, což je patrné dodnes a dalo by se říci, že nespokojenost obyvatel je čím dál vyšší. Svazek obcí si dal za úkol rozvoj svých sídel a jejich občanskou vybavenost rozšířit a doplnit, v souladu se zlepšením a zkvalitněním životního prostředí.

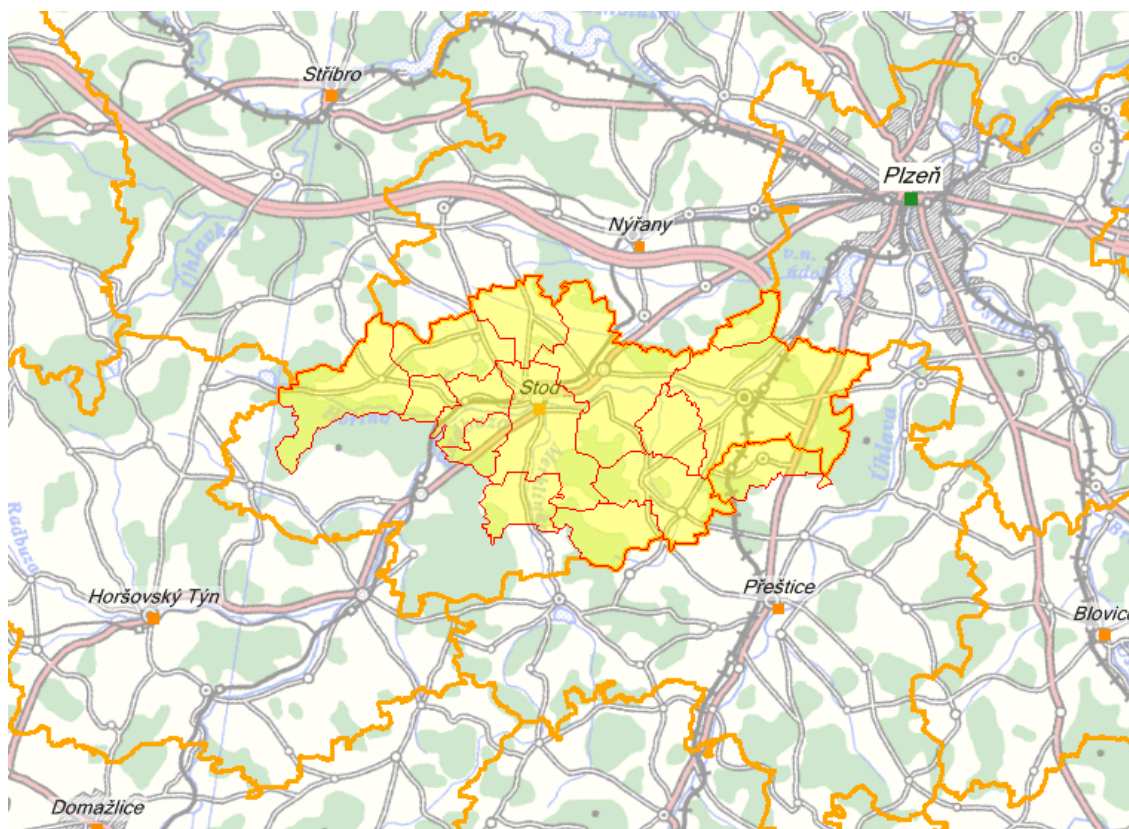
4.2 Historie formování dobrovolného svazku obcí

Mikroregion Radbuza se formoval přibližně jeden rok. Starostové jednotlivých obcí v okrese Plzeň jih společně jednali již od roku 1998, aby se domluvili, jak postupovat při řešení problémů v daném regionu a jak dosáhnout na programy a dotace z Evropské unie. Jednalo se například o nedostatečné technické a občanské zázemí, špatnou dopravní obslužnost, zásobu plynem, vysokou nezaměstnanost, s tím spojené vylidňování obcí, zlepšení znečištěného životního prostředí apod.

Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Radbuza byl založen v březnu roku 1999. V té době ho tvořilo 17 zakladatelských obcí, ve kterých žilo 17 828 obyvatel. Členské obce se nacházely v okolí větších měst okresu Plzeň-jih, styčnými městy je obec Chotěšov a město Dobřany a Stod. Mikroregion se rozkládal na rozloze 194 km² a je přirozeným spádovým územím při řece Radbuze, po které byl pojmenován (Strategie rozvoje, 2000). Svazek tvořilo následujících 17 zakladatelských obcí okresu Plzeň-jih: Dnešice, Dobřany, Honezovice, Hradec, Chlumčany, Chotěšov, Kotovice, Lhota, Lisov, Líšina, Nová Ves, Přestavlky, Stod, Střelice, Ves Touškov, Vstiš, Zemětice.

Původní podobu mikroregionu po jeho vzniku v roce 1999 znázorňuje obr. č. 1.

Obrázek č. 1: Podoba mikroregionu Radbuza v roce 1999

Zdroj: Manažer mikroregionu Radbuza

V roce 2002 odstoupila z mikroregionu obec Lhota, požádala totiž o přistoupení k městu Plzeň (jako součásti krajského města plynou obci ještě mnohem větší výhody a finance než v mikroregionu Radbuza). V roce 2003 požádala o přistoupení obec Merklín a obec Kvíčovice, nakonec zůstaly ale ve svazku pouze jako obce přidružené¹³.

Další rozšíření mikroregionu proběhlo v roce 2004 a to kvůli velkému projektu „Čistá Radbuza“, který se týkal celého horního a středního toku řeky. Přistoupily tak obce z okresu Domažlice, kde řeka Radbuza pramení (Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Poběžovice, Štichov) a z okresu Plzeň-sever, kde se nachází střední tok

¹³ V praxi to znamená, že přidružená obec má pouze status pozorovatele, platí příspěvek 1Kč na obyvatele, ale nemá hlasovací právo.

řeky (Líně, Lochousice, Přehýšov, Zbůch). Toto rozšíření proběhlo pouze v rámci projektu na vyčištění řeky Radbuzy, tyto obce jsou součástí dalších mikroregionů a proto je jako členské obce mikroregionu v současnosti nepočítáme (např. při dalších projektech týkajících se oživení kulturních tradic a míst, přilákání návštěvníků do regionu).

4.3 Organizační struktura mikroregionu

Nejvyšším orgánem mikroregionu je **Shromáždění zástupců**, které tvoří starostové všech obcí svazku, nebo jejich pověření zástupci. Toto shromáždění se schází nejméně jednou do roka, schvaluje roční rozpočet, roční účetní uzávěrky, investiční politiku, ve které je zahrnut i programový dodatek obsahující priority a projekty k jejich naplňování pro nadcházející rok.

Řídícím orgánem sdružení obcí je **Výkonná rada**, která řídí činnost mikroregionu. Výkonná rada schvaluje na základě rámcového návrhu financování společných projektů sdružení obcí a garanty těchto projektů. Podle rozpočtu na daný rok schvaluje, které projekty se uskuteční a které nikoliv. Rada řídí činnost manažera mikroregionu a spolu s představiteli dalších subjektů tvoří **Řídící skupinu**.

Řídící skupina je složená ze členů výkonné rady a představitelů dalších subjektů v mikroregionu. Do ustavení řídicí skupiny plní všechny úkoly řídicí skupiny výkonná rada sdružení obcí. Řídící skupina mikroregionu vyhodnocuje plnění strategie rozvoje a jejího programového dodatku. Dále sleduje vývojové trendy a potřeby v území a na tomto základě navrhuje shromáždění zástupců programový dodatek a v případě potřeby i aktualizaci Strategie rozvoje mikroregionu Radbuza (Strategie rozvoje, 2000). Tato skupina koordinuje náměty na projekty, stanovuje kritéria a priority projektů a podle toho vybírá ty preferované z nich. Také hodnotí sociální a ekonomické přínosy projektů na region, a zda jsou v souladu s celkovou strategií mikroregionu a dotýkají se priorit a cílů svazku.

Dozorčí rada má na starosti kontrolu hospodaření svazku s financemi a kontroluje také správnost postupu při tvorbě projektů mikroregionem.

Výkonným článkem svazku obcí je **manažer mikroregionu**. Jeho úkolem a náplní práce je spolupracovat s představiteli jednotlivých obcí, s jednotlivými podnikatelskými subjekty, institucemi, organizovanou i neorganizovanou veřejností. Manažer mikroregionu zajišťuje sběr a shromažďování projektových námětů a předprojektovou přípravu včetně společných projektů svazku a zpracování žádostí o jejich podporu z veřejných zdrojů, podílí se na realizaci společných projektů, sleduje údaje potřebné pro monitoring projektů, provádí vyhodnocování strategie a změn v území, zpracovává návrh programového dodatku a předkládá výkonné radě další návrhy k rozvoji mikroregionu (Kasl, interview).

Finanční řízení

Základním zdrojem financování činnosti svazku obcí jsou povinné členské příspěvky obcí, dále dotace a dary. Členské obce platí v současnosti příspěvek 20 Kč na obyvatele, tím si obec zajišťuje hlasovací právo. V případě obcí, které by byly pouze přidruženými, je příspěvek 1 Kč na obyvatele, ale tyto obce hlasovací právo ztrácí.

Členské příspěvky obcí jsou soustřeďovány na účtu mikroregionu. Dotace ze státních a dalších zdrojů jsou převáděny na členskou obec, která je nositelem projektu.

V tabulce č. 1 jsou přehledně zobrazeny aktivity a činnosti jednotlivých orgánů mikroregionu Radbuza a jejich časové období a četnost aktualizace.

Tabulka č. 1: Organizační struktura mikroregionu

Rozvojové oblasti	Schvaluje	Časový interval	Termín
Opatření	Shromáždění zástupců	3 roky	31. prosinec
Aktivity	Shromáždění zástupců	3 roky	31. prosinec
Náměty na projekt	Výkonná rada/řídící skupina	1/2 roku	30. červen, 31. prosinec
Popis projektu	Výkonná rada/řídící skupina	1/2 roku	30. červen, 31. prosinec
Programový dodatek	Shromáždění zástupců	1 rok	31. prosinec

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu Radbuza

5 Charakteristika a činnost mikroregionu Radbuza

5.1 Geografická poloha

Mikroregion Radbuza je situován v Plzeňském kraji, v západní části okresu Plzeň-jih, geograficky je položen směrem na jihozápad od krajského města Plzně. Jakýmsi pomyslným středem – jádrem – je Stod, město vzdálené 22 km jihozápadně od Plzně. Oblastí vedou hlavní železniční tahy z Plzně směrem na Domažlice (a dále do německého Schwandorfu), a na Klatovy. Územím prochází také důležité silniční dopravní tepny Plzeňského kraje, jako je dálnice D5, silnice I/26 (Plzeň – Líně – Stod – Domažlice) a I/27 (Plzeň – Přeštice – Klatovy). V blízkosti mikroregionu u obce Líně se nachází bývalé vojenské letiště, které je v současnosti využíváno již jako soukromé. Region má tedy díky své dopravní poloze vazby na okolní okresy a ostatní sdružení, ale také přímé spojení s Německem.

5.2 Surovinová základna

Region využívá dobré místní surovinové základny, kterou tvoří kaolin, křemičité písky a cihlářské hlíny. Kaolin zpracovávají v mikroregionu Chlumčanské keramické závody a.s. Při současné intenzitě těžby této suroviny se počítá s dotěžením dobývacího prostoru Chlumčany zhruba v roce 2013 a předpokládá se jeho rozšíření k severu v rámci vyhlášeného chráněného ložiskového území (Strategie rozvoje, 2000). Cihlářské hlíny se těží v okolí města Stod a zpracovávají se ve Stodských cihelnách, které od roku 2002 patří firmě Tondach a.s.

5.3 Sídlní struktura a obyvatelstvo

Mikroregion Radbuza je územím s nadprůměrným podílem malých obcí, 70 % z nich představují obce do 500 obyvatel. V sídlech, která mají počet obyvatel větší nad 2000, žije 80 % všech obyvatel regionu. Velikostní strukturu obcí regionu vystihuje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Sídlní struktura obcí mikroregionu v roce 2000, absolutní a relativní hodnoty

Velikost sídla (počet obyvatel)	Počet sídel		Počet obyvatel v sídle	
	počet	%	počet	%
1-99	2	11,8	181	1,0
100-199	3	17,6	456	2,6
200-499	7	41,2	2149	12,1
500-999	1	5,9	706	4,0
1000-1999	0	0,0	0	0,0
2000-4999	3	17,6	8547	48,2
nad 5000	1	5,9	5694	32,1
Celkem	17	100,0	17733	100,0

Zdroj: vlastní zpracování dle Strategie rozvoje mikroregionu Radbuza

V mikroregionu Radbuza jsou dvě obce se statutem města, Dobřany a Stod, kde žije více jak polovina obyvatel celého mikroregionu. Největšími sídly svazku jsou Dobřany (5 694 obyvatel), Stod (3 582 obyvatel), Chotěšov (2 562 obyvatel) a Chlumčany (2 403 obyvatel), údaje uvedené v závorce jsou vztaženy k roku 2000. V sídelní struktuře se kloubí klasické venkovské seskupené osídlení s řadovým půdorysem s obcemi lokálního spádového charakteru. I přesto, že dvanáct obcí mikroregionu je do 500 obyvatel, ve zbývajících pěti žije 84 % obyvatel celého regionu, což ukazuje velkou disproporcionalitu mezi velikostí jednotlivých sídel, kde chybí obce od 1000 - 2000 obyvatel (Strategie rozvoje).

Struktura sídel má atypickou hierarchii. Dominuje město Dobřany, jehož rozloha je největší a také počtem obyvatel se mu žádné jiné sídlo mikroregionu nevyrovná. Je zde soustředěno nejvíce socioekonomických aktivit, přiblížit se mu může pouze město Stod, které má dobré předpoklady pro další rozvoj. Tyto dvě města, Dobřany a Stod, mají svá „spřízněná“ sídla, na které přenášejí některé funkce. Pro město Dobřany je doplňujícím střediskem obec Chlumčany, pro město Stod je to obec Chotěšov. Obce Chlumčany a Chotěšov jsou řazeny mezi sídla, u nichž se předpokládá stabilizace či posílení pozice sídelní struktury. Tyto obce plní v omezené míře funkci subregionálních center. Ostatní obce mikroregionu jsou venkovského charakteru.

Urbanistická struktura sídel je rozmanitá, v některých obcích se uplatňuje výrazný vliv dřívějšího osídlení. Například sídla s vyšším podílem německého obyvatelstva před 2. světovou válkou si dodnes zachovaly svou venkovskou strukturu - zde se jedná o všechny menší obce, kde po odsunu německého obyvatelstva došlo k velkému poklesu počtu obyvatel (Lexikon obcí online, cit. 23. 8. 2008).

Vnitřní diferenciací sídel můžeme rozlišit jejich tři základní funkce, tj. obytnou, pracovní a obslužnou. V regionu je nejvíce zastoupena obytná funkce sídel, pracovní a obslužnou funkci splňují pouze čtyři největší střediska regionu a to Dobřany, Stod, Chlumčany a Chotěšov. Obce plnící pouze úlohu obytnou nejvíce naráží na technicko-ekonomické bariéry rozvoje sociální a především technické infrastruktury. To ohrožuje fungování některých sídel, především těch do velikosti 200 obyvatel.

Věková struktura obyvatel v regionu není příznivá. Je to dáno tím, že v oblasti je soustředěno 24,7 % obyvatel v postproduktivním věku a o to nižší, než celkový republikový průměr, je podíl obyvatel v předproduktivním a produktivním věku (viz tabulka č. 3). V absolutních hodnotách je na území mikroregionu cca 4400 obyvatel v poproduktivním věku a v ekonomicky aktivních obyvatel pouze cca 10500 (z celkových 17733 obyvatel). Tento trend se pro další rozvoj mikroregionu jeví jako velmi negativní.

Věková struktura obyvatel této oblasti se liší jak od věkové struktury České republiky a Plzeňského kraje, tak i od struktury věku okresu Plzeň-jih, což dokazuje tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Průměrné zastoupení jednotlivých věkových skupin v roce 1999, v %

Oblast	předproduktivní	produktivní	postproduktivní
Česká republika	17,4	64,6	18,0
Plzeňský kraj	16,9	64,5	18,6
Okres Plzeň-jih	16,9	62,8	20,3
Mikroregion Radbuza	15,7	59,6	24,7

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu Radbuza

5.4 Dopravní obslužnost

Mikroregion Radbuza má významnou dopravní polohu. Dva hlavní silniční tahy směřují na hraniční přechod Folmava a Železná Ruda. Jedná se o silnici I/26 ve směru

Plzeň – Dobřany – Chotěšov – Stod – Domažlice a I/27 Plzeň – Přeštice – Klatovy. Významnou komunikací je silnice II/230 směr Stříbro – Stod – Přeštice - Nepomuk.

V oblasti mají velký význam silnice III. třídy. Jejich technický stav není příliš dobrý, neustále se zhoršuje v důsledku růstu dopravního zatížení, nejmarkantněji je znát zátěž kamionovou dopravou a dále se také stav zhoršuje nedostatkem financí na jejich údržbu. Hlavní problémy silnice I/26 na území mikroregionu jsou soustředěny v sídlech Stod a Chotěšov, kde je nezbytné jejich silniční obchvaty koordinovat s variantními záměry na přestavbu železniční sítě (Strategie rozvoje, 2000). Zátěž na údržbu silnic se sice nepatrně snížila po dořešení obchvatu města Plzně, ale tento efekt se ještě stále v dostatečné míře neprojevil.

Regionem procházejí paralelně se silnicemi první třídy dva hlavní železniční tahy, č. 180 (Plzeň – Stod – Domažlice – Furth im Wald) a č. 183 (Plzeň – Dobřany – Klatovy – Železná Ruda). Tyto železnice spolu s hlavní silnicí umožňují mikroregionu dobrou dopravní dostupnost a propojují ho s okolními okresy, mikroregiony a zahraničím. Velkým problémem je spojení obcí mikroregionu, jejich center a ostatních měst okresu v západovýchodním směru.

Ekonomickým přínosem pro mikroregion může být fungování letiště Líně se smíšeným provozem (vojenské letiště, záchranná služba, nákladní doprava).

Na nejvyšším stupni významnosti v rámci dopravní sítě stojí město Plzeň, které je uzlem (centrem) silnic i železnic celého okresu Plzeň-jih.

Dopravní obslužnost, která je z hlediska potřeby obyvatel nevyhovující, se jeví jako jeden z největších problémů mikroregionu. Nedostatečná obslužnost je limitující pro další rozvoj regionu a zachování životaschopnosti sídel. Velká část obyvatelstva území vyjíždí do města Plzně do zaměstnání, škol či za kulturním vyžitím. Stoupá zde tak nutnost použití osobní automobilové dopravy.

Dopravní obslužnost je zajišťována železniční, ale především autobusovou dopravou (a jejich kombinací). Negativní dopad na obslužnost území měla redukce autobusových spojů po roce 1990, kdy se obslužnost výrazně zhoršila. Obce nemají dostatek financí na zlepšení stávající situace.

Problémem je i nepružnost přepravníků v uspokojení všech požadavků obcí. V roce 2000 nebyla vůbec vyřešena návaznost autobusových a železničních spojů, což už nyní z části funguje, od založení mikroregionu do současnosti se tento problém podařilo zmírnit. Těžkosti také působí neustálé každoroční změny v jízdních řádech. Projevuje se malý zájem přepravníků o spolupráci s obcemi, není zde ochota vyjít vstříc potřebám obyvatel.

Důsledkem nedostatečné dopravní obslužnosti je silný nárůst individuální automobilové dopravy, která zvyšuje dopravní zátěž, má špatný vliv na bezpečnost silničního provozu¹⁴ a životní prostředí.

V zásobování elektrickou energií nejsou v mikroregionu problémy. V roce 1997 byla v rámci propojení Chrást u Plzně – elektrárna Temelín dokončena výstavba vedení 400 kV v úseku Nezvěstice – Přeštice – Stod. Rozvodna Dolní Lukavice u Přeštic transformuje 110/22 kV jednak na Dobřany, jednak na Stodsko a Domažlicko. Z hlediska odborné působnosti a obhospodařování majetku rozvodných sítí a transformátorů je mikroregion pod působností rozvodného závodu Domažlice a Klatovy (Strategie rozvoje, 2000). V souvislosti s postupující plynofikací sídel lze očekávat pokles spotřeby elektrické energie pro vytápění domácností.

Na území regionu jsou plynofikovaná sídla Dobřany, Chlumčany, Chotěšov, Stod, Střelice, Přestavky, Dnešice, Lhota a Vstíř. Zájem o plynofikaci projevují i ostatní obce. Očekávaný vývoj cen zemního plynu může však vést k poklesu zájmu o další plynofikaci. Proti tomu působí však výhody zemního plynu (snadná manipulace, pohotovost, neznečišťování ovzduší) a očekávané zdražování i dalších druhů energií (hlavně elektrické energie). Mikroregion má v plánu plynofikovat během následujících let ještě obce Hradec, Lisov, Honezovice, Ves Touškov.

¹⁴ Zde se projevuje i nedostatečná vybavenost sídel a nepřipravenost na takový rozvoj dopravy, v obcích chybí chodníky a přechody pro chodce, vyznačené pásy pro cyklisty apod.

Vodní hospodářství je důležitou složkou technické infrastruktury. Celý okres Plzeň-jih je z hlediska počtu obyvatel připojených na veřejný vodovod na velmi nízké úrovni, dlouhodobě se řadí na poslední místa v rámci České republiky (Strategie rozvoje, 2000). Velký podíl v zásobování obyvatel vodou mají vlastní studny, jejichž kvalita vody je však značně rozdílná¹⁵.

K hlavnímu provozovateli vodovodů patří v mikroregionu Radbuza Vodohospodářský servis, s.r.o., Dobřany. V důsledku nedostatku financí stagnovala na počátku fungování mikroregionu výstavba čistíren odpadních vod, i když samotné obce měly zájem na jejich budování a optimálním využití (viz dále, str. 47).

5.5 Cíle a priority mikroregionu

Prvotním a hlavním cílem mikroregionu bylo především stát se prosperující, harmonicky se rozvíjející oblastí, založenou na místních surovinových a lidských zdrojích. Prioritou svazku dle dané Strategie rozvoje dále bylo stát se územím s dostatečnou vybaveností sídel a dobrým kulturním zázemím a především být oblastí s kvalitním životním prostředím. Svazek si pro tyto cíle stanovil 5 následujících priorit:

- 1. Zajištění kvalitního životního prostředí**
- 2. Rozvoj vybavenosti sídel**
- 3. Stabilizace a rozvoj obyvatel**
- 4. Hospodářský rozvoj, řešení nezaměstnanosti**
- 5. Zachování a rozvoj zemědělské činnosti**

¹⁵ V této oblasti je ve vodě vysoký podíl železa, tato voda tak ničí domácí spotřebiče.

5.6 Projekty realizované na území mikroregionu Radbuza

5.6.1 Integrovaný projekt na vybudování sběrných dvorů

Největší, nejdůležitější a nejúspěšnější projekt, který se mikroregionu povedlo zrealizovat, bylo vybudování sběrných dvorů v obcích Dobřany, Stod, Chotěšov a Chlumčany na přelomu roku 2002 a 2003. Tento projekt byl financován z fondu Evropské unie, konkrétně z programu SAPARD, a svazku obcí se povedlo získat od EU nakonec 100 % dotaci, plán byl původně 90 % (Kasl, interview).

Na území mikroregionu Radbuza je soustředěn největší podíl průmyslu v rámci okresu Plzeň-jih. Bohatá surovinová základna byla již v minulosti předpokladem pro zahájení těžby a následné zpracování surovin pro stavební účely. Postupným rozvojem průmyslu stavebních hmot a dalších navazujících oborů docházelo ke koncentraci obyvatel do větších obcí a měst. V těsné blízkosti se nacházejí čtyři významná sídla, každé s počtem více než 1000 obyvatel. Navíc mikroregion Radbuza díky svému venkovskému charakteru a většímu počtu malých sídel v zázemí města Plzně je atraktivní oblastí využívanou pro rekreační účely.

Uvedené charakteristiky svědčí o vyšším stupni produkce odpadů a větší míře zatížení životního prostředí. Problém nakládání s odpady byl závažný, i přestože se všechny obce na území mikroregionu snažily vytvářet vhodné podmínky pro separaci a likvidaci nebezpečných odpadů. I když jsou obce členy Sdružení obcí okresu Plzeň-jih pro odpadové hospodářství, nedařilo se vyřešit tento problém komplexně a v dostatečné míře. Vybudování sběrných dvorů a jejich provoz představovalo pro obce a města ve venkovském prostoru vysoké finanční nároky, které si nemohly ze svých rozpočtů v plném rozsahu dovolit. Nevyhovující situace byla také v oblasti prevence a ekologické osvěty, která by mohla a měla být uplatňována ve větším rozsahu.

Nedostatky v systému odpadového hospodářství vedou často ke vzniku nepovolených skládek, které narušují vzhled krajiny a představují riziko kontaminace

podzemních vod. Na území mikroregionu Radbuza se nachází několik nelegálně založených skládek různého rozsahu.

Záměr integrovaného projektu na základě analýzy současného stavu byl návrh lokalit pro vytvoření sítě sběrných dvorů, která by pokryla potřeby mikroregionu z hlediska území, počtu obyvatel i produkovaného množství odpadu. Zároveň byla k projektu vypracována studie proveditelnosti obsahující nutné předpoklady včetně vyčíslení nákladů pro vybudování a provoz sběrných dvorů.

Integrovaný projekt předpokládal vybudovat síť sběrných dvorů, a zlepšit tak podmínky pro separaci jednotlivých složek komunálních odpadů ve čtyřech sídlech mikroregionu – Dobřany, Stod, Chotěšov a Chlumčany. Tato místa byla začleněna do stávajících aktivit zavedených Sdružením obcí okresu Plzeň-jih pro odpadové hospodářství. Sběrné dvory jsou využity mj. jako dočasné mezideponie nebezpečných odpadů, svoz uložených složek nebezpečných odpadů je zajišťován Sdružením.

Vytvořením popsané sítě sběrných dvorů je nyní v souladu s platnými zákony zajištěna separace a likvidace složek komunálního odpadu. Realizace integrovaného projektu vytvořila předpoklady pro omezení vzniku nepovolených skládek na území mikroregionu Radbuza a pro ochranu a zlepšení stavu životního prostředí a vzhledu krajiny.

Výsledkem integrovaného projektu bylo snížení nepovoleně ukládaného odpadu na území mikroregionu o 30 % celkového objemu, více jak 100 tun separovaných složek komunálního odpadu ročně a vytvoření dvou pracovních míst na zkrácený úvazek (Kasl, interview).

Sociální, kulturní, ekonomické a ekologické dopady projektu:

- zajištění separace a likvidace odpadů v souladu s platnými zákony
- omezení vzniku nových nepovolených skládek odpadů
- snížení objemu nepovoleného ukládání odpadu
- snížení rizika kontaminace povrchových a spodních vod
- zachování přirozených funkcí krajiny
- zlepšení vzhledu krajiny a celkového image území
- růst ekologického uvědomění obyvatelstva
- růst kvality života obyvatel v území mikroregionu

Tabulka č. 4: Náklady jednotlivých podprojektů na vybudování sběrných dvorů

Název podprojektu	Období, nositel	Náklady v Kč
Podprojekt 1: Vybudování sběrného dvora ve městě Dobřany	2002-2003 město Dobřany	1334291,- Kč
Podprojekt 2: Vybudování sběrného dvora ve městě Stod	2002-2003 město Stod	1020871,- Kč
Podprojekt 4: Vybudování sběrného dvora v obci Chotěšov	2002-2003 obec Chotěšov	976634,- Kč
Podprojekt 5: Vybudování sběrného dvora v obci Chlumčany	2002-2003 obec Chlumčany	880166,- Kč
Celkem		4211962,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 4 jsou vyčísleny náklady, které zahrnují tyto nezbytné práce:

- úprava pozemku včetně zabezpečení inženýrskými sítěmi a oplocení
- vybavení sběrného dvora kontejnery a nádobami na jednotlivé složky odpadu
- vybavení sběrného dvora buňkou pro obsluhu
- instalace informačních tabulí

5.6.2 Projekt odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy

Na tomto projektu pracoval mikroregion již od svého založení v roce 1999 a k realizaci byl schválen v lednu 2006. Původně to měl být integrovaný projekt celkem 35 obcí z povodí řeky Radbuzy, ale během procesu přípravy projektu příslušné orgány Evropské unie i České republiky měnily podmínky a náležitosti projektů pro čerpání z fondu EU. Na konec o tento příspěvek mohly žádat jen obce, které měly více jak 2000 obyvatel, a části obcí, které nejsou vzdáleny vzdušnou čarou více jak 200 m od poslední budovy obce. Všechny podmínky splnilo nakonec pouze devět obcí, ty jsou znázorněny v tabulce č. 6.

Projekt byl financován z fondu Evropské unie, konkrétně se jednalo o Fond soudržnosti EU a celkový finanční příspěvek činil 75 %, zbývajících 25 % financí si musely zajistit obce samy spolu s pomocí ministerstva životního prostředí. Celkem se mělo jednat o částku 885 204 704 Kč, z toho EU měla dotovat částkou 663 903 528 Kč. Tato částka (v eurech 18 120 750 €) byla schválená v roce 2004, kdy byl kurz eura mnohem vyšší než při vyplácení v letech 2006 a 2007. Ve finále tedy Evropská unie přispěla v přepočtu pouze necelými 60 % a to 475 000 000 Kč a ministerstvo životního prostředí přispělo 5 %. Celkové náklady se nakonec podařilo o něco snížit oproti původnímu rozpočtu a činily 857 000 000 Kč, MŽP přispělo sumou 42 850 000 Kč. Důležitá také byla finanční pomoc od Plzeňského kraje ve fázi příprav a to ve výši 30 mil. korun. Zbylou částku, konkrétně 420 mil. Kč muselo devět obcí zaplatit

ze svého, to znamená z úvěru, který se bude splácet do roku 2026. Díky „nepříznivému“ kurzu eura mikroregion přišel zhruba o částku 120 mil. Kč z dotací Fondu soudržnosti EU.

Projekt odstartoval v srpnu roku 2006, slavnostní zahájení stavebních prací poté 10. října 2006 v Dobřanech za účasti starostů všech devíti obcí.

Cílem projektu bylo zajistit čištění a kvalitu odpadních vod podle směrnic a předpisů platných pro Českou republiku a Evropskou unii (při jednáních České republiky o vstupu do EU byly přijaty směrnice, které má Česká republika splnit do roku 2015), dále zlepšení kvality vody v řekách Radbuza, Merklínka a Vltava a v neposlední řadě je cílem projektu podpořit socioekonomický rozvoj měst a obcí mikroregionu. Při přípravě tohoto projektu bylo počítáno s tím, že se mikroregion na čas spojí s ostatními dotčenými obcemi, aby tento projekt vůbec mohl být zrealizován. Nakonec se přidaly pouze obce Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Líně a Poběžovice¹⁶.

Plán dokončení projektu byl stanoven na únor roku 2008 - jako zhotovitelé byly vybrány firmy Metrostav a.s., Stavby silnic a železnic, a.s., OHL ŽS, a.s., Berger Bohemia a.s. Slavnostní zakončení projektu proběhlo v červnu 2008 v obci Bělá nad Radbuzou, poblíž pramene řeky za přítomnosti všech devíti starostů dotčených obcí.

V rámci celého projektu bylo realizováno 17 staveb, osm staveb čistíren odpadních vod, které byly zrekonstruovány včetně zvýšené kapacity, a devět systémů kanalizací v každé ze zúčastněných obcí. Dále bylo položeno 63 258 kilometrů nových nebo rekonstruovaných kanalizačních řadů ve všech devíti obcích a 25 čerpacích stanic včetně přenosu dat na dispečink.

¹⁶ Obec Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn a Poběžovice patří do okresu Domažlice, obec Líně a Zbůch spadají pod okres Plzeň- sever.

Tabulka č. 5: Vybudování kanalizace a čistíren odpadních vod v jednotlivých obcích regionu

1A	Chotěšov - kanalizace
1B	Chotěšov – ČOV
2A	Holýšov – kanalizace
2B	Holýšov – ČOV
3A	Stod – kanalizace
3B	Stod – ČOV
4A	Líně – kanalizace
4B	Líně – ČOV
5A	Dobřany – kanalizace
5B	Dobřany – ČOV
6A	Horšovský Týn - kanalizace
6B	Horšovský Týn - ČOV
7A	Poběžovice - kanalizace
7B	Poběžovice – ČOV
8A	Bělá n. Radbuzou - kanalizace
8B	Bělá n. Radbuzou - ČOV
9A	Zbůch - kanalizace

Zdroj: vlastní zpracování podle mikroregionu Radbuza

Rekonstruováno bylo 8 čistíren odpadních vod včetně zvýšení jejich kapacity čištění (dimenze) ve městech Bělá nad Radbuzou, Dobřany, Holýšov, Horšovský Týn, Poběžovice, Stod a obcích Chotěšov a Líně. Splaškové odpadní vody z kanalizací v obci Zbůch jsou sváděny na čistírnu odpadních vod Líně (proto je jen osm čistíren odpadních vod, byť obcí a měst zapojených do projektu je devět). Jednotlivé výstupy z těchto staveb jsou v tabulce č. 5.

V rámci celého projektu bylo položeno 42 807 metrů nové gravitační kanalizace a zrekonstruováno 13 360 metrů stávajících kanalizačních řadů. Pro napojení většího počtu obyvatel bylo realizováno 25 čerpacích stanic a položeno 7 457 metrů výtlačných řadů. Realizací projektu bude umožněno připojení dalších 9050 obyvatel na stokovou síť (Mikroregion Radbuza online, cit. 2008). Kromě rekonstrukcí stavebních objektů a výstavby nových (pro zajištění dostatečné objemové kapacity), se měnila i technologická zařízení a to dle potřeby konkrétní čistírny odpadních vod v osmi lokalitách. Pro zajištění trvalého dohledu nad provozem jednotlivých technologických zařízení byly na všechny čistírny odpadních vod instalovány řídicí systémy s přenosy dat na operátorská pracoviště provozovatele čistírny, vzdálený dispečink nebo hlášení o poruchách na GSM systém (telefonní číslo obsluhy). Jakoukoli změnu či poruchu technologie čištění tak bude možné okamžitě zjistit a následně ihned opravit.

Kladně by se měly projevit výsledky u kvality vody v řece Radbuze, ale stejně tak i u podzemních vod. Dále projekt počítá se zlepšením životního prostředí a pozvednutím úrovně životního stylu u obyvatel dotčených obcí - napojením na městskou kanalizaci se zvýší také atraktivnost jednotlivých lokalit.

5.6.3 Obnova tradic poutního místa Křížový vrch

Předešlé dva projekty byly zaměřené na zlepšení kvality životního prostředí oblasti (jakožto jeden z cílů, který si svazek obcí vytyčil), tento projekt je zaměřený na další cíl mikroregionu a tím je rozvoj cestovního ruchu a turismu.

Křížový vrch se nachází v blízkosti obcí Chotěšov a Stod v nadmořské výšce 487 metrů nad mořem a je vzdálen necelých 5 km od jejich center (ať již směrem z Chotěšova či ze Stoda). Je to poutní místo, kde stával na vrcholu původně dřevěný poutní kříž (postaven roku 1739) a později, roku 1755, zde byl vystavěn kostel, který patřil klášteři v Chotěšově (Hataj, 1993). Původní chrám byl zbořen při rušení klášterů císařem Josefem II., ale zhruba o 100 let později byl postaven nový, který byl vymalován freskami malíře Josefa Luxe, a podél cesty na vrchol kopce byly vystavěny sochy svatých tvořící tzv. Křížovou cestu. Toto poutní místo bylo hojně navštěvováno poutníky z okolí, ale i z Německa, ve 30. letech 20. století byla ke kostelu přistavěna vyhlídková věž a vedle kostela byl postaven hostinec. Počet návštěvníků tím ještě vzrostl, od roku 1922 do roku 1932 zde vykonalo pouť 100 000 lidí (Seidlová a kol., 2002). Během války se toto místo stalo strategickým územím pro vojenské letiště v Líních a přístup byl veřejnosti odepřen. Po druhé světové válce (přesněji v 60. letech 20. století) se zde stejně jako v chotěšovském klášteře usídlila na dvacet let československá armáda. Za jejího působení nedošlo ani tak k ničení majetku¹⁷, ale jakmile objekt vojáci opustili, začalo se zde krást, a to ve velkém. Rozkradeny byly všechny cennosti, které zde byly, ale i stavební materiál, a objekt chátral. Sochy, které tvořily Křížovou cestu, byly z pískovce, tudíž z části se na nich podepsal věk, ale zbytek doničili lidé. Na obrázku č. 2 a č. 3 můžeme vidět pro srovnání, jak vypadal kostel před 70. lety a jak vypadal po navrácení do rukou církve v devadesátých letech minulého století.

¹⁷ *Československá armáda se usadila v klášteře v Chotěšově a udělala si z něj svůj vojenský prostor („kasárny“). Jelikož kostel na Křížovém vrchu patřil ke klášteři, pořádali zde vojáci různá bojová cvičení.*

Obrázek č. 2: Původní podoba kostela z 30. let 20. století

Zdroj: archiv mikroregionu

Obrázek č. 3: Situace na Křížovém vrchu v červnu 2001

Zdroj: archiv mikroregionu

Cílem projektu je obnovení poutního místa a zachování tradic na Křížovém vrchu. Region se snažil získat dotace na opravu kostela, zvláště pak jeho věže, ze které chtěl udělat rozhlednu přístupnou veřejnosti, přitom se snažil získat toto poutní místo do svého vlastnictví od církve, které tento chátrající objekt v roce 1995 připadl. Biskupství Plzeňské nakonec převedlo v roce 2004 darovací smlouvou objekty na obec Chotěšov, do jejíhož katastru Křížový vrch spadá. Chotěšov v roce 2006 prodal Křížový vrch městu Stod (tehdejší stodský starosta usiloval o to, aby poutní místo patřilo městu). Křížový vrch, respektive objekty na něm stojící, poté byly (ještě v témže roce) dlouhodobě pronajaty svazku obcí za symbolických 10 Kč ročně.

Projekty vznikaly již od roku 1999, první dotaci získal mikroregion od Plzeňského kraje, rekonstrukce odstartovala v roce 2004, výsledkem byla částečná demolice chrámu – sundání střechy a oprava schodiště do věže. Náklady se vyšplhaly celkem na 1 500 000 Kč, projekt byl spolufinancován z grantu Občanské volby Plzeňského Prazdroje¹⁸. Věž mohla být opravena a slavnostně byla zpřístupněna v září roku 2004 za přítomnosti tehdejší ministryně zdravotnictví MUDr. Emmerové, zástupce hejtmána Plzeňského kraje (v té době p. Rampas) a za přítomnosti Biskupství Plzeňského a dalších pozvaných hostů.

V roce 2005 byly za finanční podpory z Programu stabilizace a obnovy venkova a také všech měst a obcí mikroregionu Radbuza zrekonstruovány prostory v I. a II. patře přiléhajícím k vyhlídkové věži, konkrétně se jednalo o výměnu krovu a střešní krytiny. Dále byl nově vybudován strop a zpřístupněno patro ve vstupní části kostelní lodi přímo z vyhlídkové věže. Vzniklé prostory slouží turistům k nákupu suvenýrů a k odpočinku a občerstvení. Celkové náklady této akce přesáhly částku 1 000 000 Kč. Součástí projektu bylo také zajištění potřebného rozhledu z vyhlídkové věže. Byly tak

¹⁸ *Občanská volba je sponzorský program pivovaru Plzeňský Prazdroj a.s., který poskytuje určitý finanční obnos na projekty v oblasti kultury, sportu, zdravotní a sociální péče, ekologie a vzdělání. Ze všech přihlášených projektů o tom vítězném rozhoduje veřejnost svým hlasováním a v roce 2003 toto hlasování vyhrál právě projekt Oprava vyhlídkové věže na Křížovém vrchu, podnik tehdy poskytl mikroregionu částku 200 000 Kč.*

odstraněny neudržované okolní dřeviny, které bránily ve výhledu. Poté byl také poblíž kostela postaven altán a lavičky sloužící návštěvníkům Křížového vrchu k odpočinku.

Pro rok 2008 si svazek vytýčil opravu schodiště a zábradlí a také vylepšení přístupové cesty (konkrétně šlo o vysušení a urovnání povrchu cesty), aby tak došlo k celkovému zatraktivnění těchto prostor pro veřejnost, mikroregion se snaží nejen obnovit tradice tohoto poutního místa znovupořádáním původních kulturních a tradičních akcí, ale zároveň pomocí dobrovolných příspěvků při těchto příležitostech vybírat finance na rekonstrukce a udržování kostela a vyhlídkové věže. Současná podoba kostela s věží je vidět na obrázku č. 4.

Obrázek č. 4: Kostel s vyhlídkovou věží a altánem na Křížovém vrchu, 2007

Zdroj: archiv mikroregionu

Počet návštěvníků tohoto poutního místa od znovuootevření vyhlídkové věže každoročně stoupá, v roce 2005 to bylo něco málo přes 3200 lidí, v roce 2006 navštívilo rozhlednu zhruba 3550 lidí, v roce 2007 počet vzrostl na celkových 3749 návštěvníků (mikroregion Radbuza online, cit. 2008). Toto jsou jen návštěvníci, kteří zaplatili vstupné na věž, celkový počet lidí je mnohem vyšší, bohužel nelze ho kvantitativně zdokumentovat. Věž je otevřená veřejnosti od dubna do října každou sobotu a neděli od 10.00 do 17.00 hodin za symbolické vstupné 10 Kč. Toto vstupné bylo zavedeno pouze z důvodu pokrytí platu zaměstnance, který má na starosti provoz vyhlídkové věže, zbytek peněz jde do fondu oprav kostela.

Od roku 2005 se zde opět pravidelně např. 30. dubna koná slet čarodějnic, 5. července letní slavnost na Křížovém vrchu, stoupá i zájem o svatební obřady v tamní kapli. Poutní místo se opět dostává do podvědomí lidí a to byl a stále je záměr mikroregionu.

V roce 2008 získal mikroregion finanční dotaci 3 000 000 Kč od ministerstva kultury na opětovné zastřešení kostela, zrekonstruování lodi a zavedení elektřiny do těchto prostor. Místnost bude sloužit pro různé koncerty a výstavy. V současnosti probíhá výběrové řízení na firmu, která stavební práce provede.

5.6.4 Projekt značení cyklotras mikroregionu Radbuza

Již od svého založení plánoval mikroregion pomocí cykloturistiky přilákat návštěvníky do své oblasti. Starostové jednotlivých obcí začali zpracovávat koncepce a zjišťovat majetkové vztahy u jednotlivých pozemků v okolí. Základem pro umístění tras byla připravovaná cyklistická stezka mezinárodního charakteru Praha – Plzeň – Regensburg, kterou měl v plánu vytvořit a zprovoznit Plzeňský kraj a která měla navazovat na naši národní trasu Šumava – Klatovy – Přeštice – Plzeň. Mikroregion Radbuza si navrhl tras sedm, součástí této hlavní velké cyklostezky do Německa se měla stát páteřní trasa ve směru Dobřany – Holýšov. Vznikly jakési návrhy stezek, někdy kopírující turistické trasy, někdy to byly nové stezky pro cyklisty. Problém byl, že spousta luk a lesů má více majitelů a byl by problém s dohledáním, pronájmem

a zápisem do katastru, takže bylo rozhodnuto, že trasy povedou pouze po obecních pozemcích. V roce 2005 si mikroregion nechal tento koncept odborně schválit a překreslit do mapy (odborná spolupráce ing. arch. Petr Sladký), bohužel z připravované mezinárodní stezky vedoucí do německého Regensburgu nakonec sešlo, protože projekt by byl velmi nákladný a Plzeňský kraj na to nezískal dostatečné finance. Alternativou je pouze naznačená trasa přes obec Kdyně vedoucí do Německa.

Napojením na mezinárodní cyklotrasu by byla vyšší pravděpodobnost zájmu i německých cyklistů a také snad i turistů z jiných evropských zemí. Region si tak sliboval zvýšení přílivu zahraničních návštěvníků a tím pádem zvýšení cestovního ruchu v oblasti. Nicméně v budování cyklostezek region pokračoval za podpory Klubu českých turistů, protože neméně důležitým cílem svazku bylo napojit se na přílehlé sousední mikroregiony a propojit se také s okolními obcemi a městy. Dotace na vybudování a značení těchto tras v regionu přišly z Plzeňského kraje, finance na propagační materiály pak z regionálního operačního programu ROP – NUTS Jihozápad.

I. etapa značení

V roce 2007 si mikroregion nechal zpracovat dokumentaci k navrhovaným trasám pro cyklisty, které by měly procházet územím regionu. Tento projekt je zcela v souladu se strategií rozvoje svazku, konkrétně je to snaha přilákat do těchto míst turisty (v tomto případě cyklisty). Jednalo se o sedm navrhovaných cyklostezek, které by se napojily na již fungující trasy a zároveň by procházely střediskem kulturních památek mikroregionu Radbuza. Záměrem bylo původně napojit se na mezinárodní trasu Praha – Plzeň – Regensburg, ale ta v současné době existuje pouze v dočasně vedené náhradní trase přes Kdyni. Hlavní trasa A je páteční trasou regionu a vede z Dobřan přes Stod do Holýšova. Další plánovaná cyklotrasa B: Dnešice – Hoříkovice je příčnou trasou k páteční cyklostezce a navazuje na již existující trasu Klatovy – Stříbro. Poslední příčnou cyklotrasou je trasa C: Hradec – Nedražice navazující na trasu Kladruby – Merklín. Cyklotrasa D: Dnešice – Holýšov je okružní trasa, která navazuje

na stávající trasu č. 2259 (Vochoz – Vejprnice – Nová Ves). Navrhované cyklostezky v regionu jsou vidět na obr. č. 5.

Zakázku na zpracování projektu pro značení těchto nových navrhovaných cyklotras získala firma Zemědělská akciová společnost Koloveč v květnu roku 2007 a jejím úkolem bylo vytvořit pro cyklotrasy značky v provedení pozink – plech – reflexní folie, pozinkované sloupky s víčky a pozinkované objímky do léta roku 2008. S termínem problém nebyl, a tudíž v srpnu roku 2008 byla všechna označení nainstalována a trasy cyklotras tak byly ještě v cyklistické sezóně jasně a viditelně označeny. Celkem tak bylo vyznačeno 97 km stezek v rámci mikroregionu Radbuza.

II. etapa značení

V roce 2009 se plánuje dokončení značení zbylých cyklotras na území mikroregionu, na které v roce 2008 nezbyly finance. Týká se to ale pouze původních obcí okresu Plzeň-jih, tyto cyklotrasy se nevztahují na nové členské obce z okresu Domažlice a Plzeň-sever, jelikož ty jsou členy ještě jiných svazků obcí a mají své vlastní koncepty (k mikroregionu Radbuza se přidružily více méně pouze kvůli dotaci na ČOV a po splacení dluhu jejich členství v mikroregionu Radbuza opět zanikne).

Obrázek č. 5: Navržené trasy cyklostezek na území mikroregionu Radbuza, květen 2007

Zdroj: mikroregion Radbuza

5.6.5 Oddělený sběr transparentního skla

Pro Plzeňský kraj i mikroregion Radbuza byl zpracován Plán odpadového hospodářství (vypracován v roce 2003 a aktualizován v roce 2006), v souvislosti s tvorbou tohoto dokumentu byla navázána spolupráce s Regionální rozvojovou agenturou Plzeňského kraje (RRA PK) a společností EKO-KOM a.s., která zpracovává projekty týkající se odpadového hospodářství a zabývající se osvětou veřejnosti v této oblasti (konkrétně tříděním obalových materiálů). Díky této spolupráci došlo ke vzniku projektu týkajícího se separaci čirého skla, jehož hlavním cílem je vybavit větší sídla regionu¹⁹ nádobami na bílé sklo ke stávajícím nádobám na sklo barevné.

Celkové náklady projektu byly předběžně vyčísleny na 800 000 Kč a budou hrazeny spol. EKO-KOM a.s. Příprava projektu a smluvní vztahy probíhají od května

¹⁹ tj. obce mikroregionu, které mají počet obyvatel větší než 300

roku 2008, distribuce osvětových materiálů začala v říjnu téhož roku a nákup a instalace nádob na bílé sklo jednotlivými obcemi probíhá od začátku roku 2009.

Předpokládá se podpora obcí k nákupu sběrných nádob na sklo a vytvoření ucelené svozové oblasti. Navržené nádoby mají objem 1500 litrů a dolní výsyp, předběžně se jedná celkem o 80 nádob rozdělených do 15 obcí mikroregionu. Na propagaci se plánuje vytisknout 8 000 letáků, které budou rozeslány přímo do schránek obyvatel regionu.

6 Závěr

Znak mikroregionu Radbuza představují tři největší zakladatelská města Dobřany, Stod a Chotěšov. Tato města jsou navzájem propojena řekou Radbuzou, podle které si svazek obcí dal své jméno (viz logo mikroregionu – obr. č. 6). Symbolem je provázanost svazku při povodí řeky a vzájemná sounáležitost, která byla patrná již při ničivých povodních v roce 2002.

Obrázek č. 6: Logo mikroregionu

Zdroj: Manažer mikroregionu Radbuza

Tato tři města jsou jakási nodální centra původního mikroregionu, kam patří 17 obcí okresu Plzeň-jih. Tyto obce se spojily v jeden svazek v roce 1999, aby mohly společně řešit své regionální problémy a nedostatky, hlavně co se týče infrastruktury a životního prostředí. Zakladatelskými obcemi byly: Dnešice, Dobřany, Honezovice, Hradec, Chlumčany, Chotěšov, Kotovice, Lhota, Lisov, Líšina, Nová Ves, Přestavlky, Stod, Střelice, Ves Touškov, Vstíš, Zemětice.

Kvůli dotacím a rozsáhlému projektu „Čistá Radbuza“ se mikroregion v roce 2004 rozrostl i o města a obce z okresu Plzeň sever (Líně, Lochousice, Přehýšov, Zbůch) a z okresu Domažlice (Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Poběžovice, Štichov). Další obce, Kvíčovice (Domažlice) a Merklín (Plzeň-jih) přibýly v roce 2003 pouze jako obce přidružené. Dočasně (uměle) se tedy mikroregion od svého vzniku rozšířil na rozlohu zhruba 510 km² s počtem obyvatel 39 000.

Mikroregion Radbuza si nechal v roce 2000 zpracovat Strategii rozvoje, kde jsou vystiženy problémy a nedostatky dané oblasti a podle této strategie postupuje při uskutečňování svých cílů. Tyto cíle jsou každý rok aktualizovány pomocí akčního plánu a programových dodatků, díky nimž jsou poté realizovány projekty a žádosti o dotace, ať již od Plzeňského kraje či z Evropské Unie.

Nejúspěšnějším z hlediska financování i dopadu na životní prostředí byl Integrovaný projekt sběrných dvorů na území mikroregionu. Jednalo se o čtyři sběrné dvory v Dobřanech, Chlumčanech, Chotěšově a Stodě (4 největší sídla mikroregionu). Díky tomuto projektu bylo zabráněno rozšiřování a tvorbě nových skládek v oblasti, vzhledem k možnosti bezplatného užívání těchto dvorů se obyvatelé měst a obcí naučili využívat služeb těchto sběrných míst a tím i separace základních druhů odpadu. Rok od roku zde stoupá počet lidí využívajících služeb sběrných dvorů a stoupá také rozmanitost doneseného separovaného odpadu.

Dalším úspěšným projektem byla akce „Čistá Radbuza“, kde se díky stavbě čistíren odpadních vod a kanalizací v obcích podařilo zabránit unikání odpadů z kanalizace do řeky Radbuzy. Výsledkem je vyšší kvalita vody v řece, předpokládaný úbytek vypouštěných odpadů pro rok 2009 je 30 %.

Co se týče projektů obnovující tradice a zatraktivňující prostředí regionu, daří se úspěšně naplňovat cíle mikroregionu projekt Obnovy poutního místa Křížový vrch. Jedná se konkrétně o kostel s věží na vrcholu kopce, který byl od 18. století zastávkou poutníků. Zchátralé objekty jsou průběžně opravovány, věž byla přebudována na vyhlídku a počet návštěvníků zde rok od roku stoupá, v roce 2007 bylo na vyhlídkové věži 3749 platících, což není finální číslo (spousta turistů se spokojí s odpočinkem v nově postaveném altánu mimo provozní vyhlídkové hodiny, dny, měsíce).

Dalším úspěšným projektem bylo značení cyklostezek na území mikroregionu. Tento cíl má dvě etapy, první byla dokončena v srpnu roku 2008, kdy bylo označeno celkem 97 km tras. Díky jejich novému a viditelnému značení a díky informačním letákům v infocentru, v novinách i na internetu se ještě v minulé letní sezóně zájem cyklistů ihned pozitivně projevil. Druhá etapa – doznačení zbývajících tras – se plánuje na rok 2009, podklady jsou teprve ve fázi příprav a v současnosti není znám celkový počet značených kilometrů.

Souhrnem lze říci, že mikroregion se drží svých stanovených cílů a díky dobré spolupráci manažera mikroregionu s ostatními subjekty se daří tyto cíle naplňovat. Díky rychlým a správným reakcím jsou čerpány finance z aktuálních dotačních fondů Plzeňského kraje či z fondů Evropské unie, ale i z jiných grantů.

Za deset let působení mikroregion dokázal zlepšit kvalitu životního prostředí obyvatel regionu, zlepšují se podmínky pro podnikatelské prostředí, formou veřejných zakázek jsou pro aktivity regionu vybírány stavební firmy z kraje, oblast navštěvuje čím dál více turistů, kteří zde také setrvávají déle. Dále jsou realizovány územní plány pro stavbu rodinných domů, čímž mikroregion chce přilákat ekonomicky aktivní obyvatelstvo do oblasti.

7 Seznam literatury a pramenů

1. Blažek, J.; Uhlíř, D. Teorie regionálního rozvoje. Praha: Karolinum, 2002, ISBN 80-246-0384-5.
2. Bureš, P. a kol. Veřejná správa v České republice. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2004, ISBN 80-239-3642-5.
3. Hataj, V. Chotěšov. Chotěšov: Osvětová beseda, 1993, 2. upravené vydání.
4. Kadeřábková, J.; Mates, P.; Wokoun, R. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Codex Bohemia, 1998, ISBN 80-85963-69-8.
5. Matoušková, Z.; Macháček, J.; Postránecký, J.; Toth, P. Regionální a municipální ekonomika. Praha: Fakulta národohospodářská VŠE, 2000, ISBN 80-245-0052-3.
6. Potůček, M. a kol. Veřejná politika. Praha: SLON, 2005, ISBN 80-86429-50-4.
7. Seidlová, A. a kol. Chotěšov a jeho dominanta. Obec Chotěšov, 2002.
8. Český statistický úřad. Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005 [online]. c2007-2009, aktualizováno 12. 03. 2007 [cit. 2009-09-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>.

9. Oficiální stránky mikroregionu Radbuza. Projekty [online]. c2007-2009, aktualizováno 31. 03. 2009 [cit. 2008-08-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.mikroregion-radbuza.cz/projekty/>>.
10. Ředitelství silnic a dálnic ČR. Silniční a dálniční síť [online]. c2009, aktualizováno 01. 07. 2008 [cit. 2008-10-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.rsd.cz/Mapy>>.
11. Slovník cizích slov ABZ. Slovník cizích slov – on-line hledání [online]. c2005-2006, aktualizováno 2006 [cit. 2009-20-03]. Dostupné z WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>>.
12. Strategie rozvoje mikroregionu Radbuza [CD-ROM]. Okresní úřad Plzeň-jih – referát regionálního rozvoje a Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, 2000.

8 Přílohy

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Podoba mikroregionu Radbuza v roce 1999.....	33
Obrázek č. 2: Původní podoba kostela z 30. let 20. století	52
Obrázek č. 3: Situace na Křížovém vrchu v červnu 2001	52
Obrázek č. 4: Kostel s vyhlídkovou věží a altánem na Křížovém vrchu, 2007	54
Obrázek č. 5: Navržené trasy cyklostezek na území mikroregionu Radbuza, květen 2007	58
Obrázek č. 6: Logo mikroregionu	60

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Organizační struktura mikroregionu	36
Tabulka č. 2: Sídlní struktura obcí mikroregionu v roce 2000, absolutní a relativní hodnoty	38
Tabulka č. 3: Průměrné zastoupení jednotlivých věkových skupin v roce 1999, v %....	40
Tabulka č. 4: Náklady jednotlivých podprojektů na vybudování sběrných dvorů	46
Tabulka č. 5: Vybudování kanalizace a čistíren odpadních vod v jednotlivých obcích regionu	49

Seznam příloh

Příloha č. 1: Stanovy sdružení obcí dle zákona o obcích

Příloha č. 2: Zakladatelská smlouva dosavadního sdružení obcí dle nového zákona o obcích

Článek IV. Předmět činnosti

Předmětem činnosti jsou zejména činnosti dle § 50 odst. 1 zákona č. 128 / 2000 Sb., o obcích a dále např.: společný postup obcí svazku k řešení a realizaci Programu obnovy venkova a dalších programů regionální politiky ČR, propagace regionu, zmnožení sil a prostředků při prosazování záměrů přesahujících svým rozsahem a významem každou účastnickou obec formou zabezpečení koordinovaného postupu orgánů místní samosprávy ve věci rozvoje území mikroregionu RADBUZA.

Článek V. Majetkové poměry – příjmy svazku obcí

1. Majetek svazku vzniká vložением členských podílů členů Svazku a jeho další hospodářskou činností, které zůstávají v majetku každé členské obce svazku a budou převedeny na svazek obcí. S těmito prostředky bude nakládáno na základě rozhodnutí orgánů svazku obcí, které s prostředky budou nakládat v souladu s těmito stanovami.
2. Výše každoročního členského podílu (příspěvku) každé z členských obcí do svazku obcí je stanovena dle počtu obyvatel každé členské obce vždy k 1. lednu příslušného roku. Tato výše činí 10,- Kč na jednoho obyvatele a jeden rok. U přidružených členů svazku rozhoduje o výši členských podílů nejvyšší orgán svazku.
3. Členský podíl (příspěvek) je splatný vždy do 30. dubna příslušného kalendářního roku.
4. Příjmy svazku obcí tvoří finanční prostředky, nepeněžité finanční prostředky, nemovitosti.
5. Členské obce svazku mohou vnést do svazku další věci za účelem činnosti svazku.
6. Na zisku či případné ztrátě v hospodaření svazku se podílí členové svazku v poměru dle jednotlivých podílů členských příspěvků. O účasti přidružených obcí Svazku na podílu při případném zisku či ztrátě v hospodaření Svazku rozhoduje nejvyšší orgán svazku.
7. Dary darované svazku se stávají majetkem svazku

Je rovněž možné ustanovit pevnou částku základního vstupního vkladu nového člena svazku obcí při vstupu do svazku obcí (nezávisle na členských podílech, příspěvcích).

Článek VI. Vznik členství

1. Zakladatelské obce vstupují do svazku na základě rozhodnutí zastupitelstva obce o vstupu obce do svazku obce. Členství obce ve svazku vzniká podepsáním zakladatelské smlouvy starostou obce. Další nově přijatá obec (která není zakládající obcí uvedenou v zakladatelské smlouvě) se stane právoplatným členem svazku obcí po schválení vstupu do svazku obcí zastupitelstvem obce a podepsáním dodatku zakladatelské smlouvy právnickou osobou nově přistoupivší obce (*starostou obce*).

2. O členství ve svazku mohou písemně požádat i obce, které nechtějí být členskými obcemi svazku. Mají postavení přidružených obcí s hlasem poradním při jednání orgánů svazku (tedy bez právoplatného hlasovacího práva v orgánech svazku obcí). Jejich členství vznikne na základě rozhodnutí nejvyššího orgánu svazku obcí, podpisem stanov svazku starostou obce a složením vstupního vkladu.

Článek VII. Zánik členství

1. Členství ve svazku obcí zaniká písemnou výpovědí členské obce, neuhrazením členských příspěvků do 12 kalendářních měsíců od data jejich splatnosti a vyloučením ze svazku na základě vážných důvodů (porušením ustanovení stanov – viz.dále bod 3.), a to pouze rozhodnutím dvoutřetinové většiny všech členů nejvyššího orgánu svazku.

2. Členství lze ukončit k 31. 12. daného roku, v němž je svazku doručena písemná žádost o ukončení členství. Tuto žádost je povinen člen svazku doručit výkonnému orgánu svazku v minimální časové lhůtě 3 měsíce před koncem roku, ve kterém chce ukončit členství. Písemná žádost musí obsahovat usnesení z jednání zastupitelstva, které vyslovilo souhlas s ukončením členství obce ve Svazku.

3. Vážnými důvody k ukončení členství se rozumí např. zcizení majetku Svazku, poškození dobrého jména Svazku, protiprávní jednání obce vůči Svazku, neoprávněné zacházení s majetkem Svazku bez vědomí jeho orgánů apod.

4. Obec, která ukončila členství ve Svazku, odpovídá i nadále spolu s ostatními členy Svazku za závazky Svazku vzniklémi v době jejího členství ve Svazku.

5. Odstupující člen Svazku má právo na majetkové vypořádání postupem shodným s vypořádáním při zrušení Svazku podle článku XVII. těchto stanov.

Článek VIII. Přidružení členové svazku

1. Přidružený člen Svazku má statut pozorovatele. Náleží mu právo účastnit se jednání nejvyššího orgánu svazku s hlasem poradním.

2. O případných majetkových či finančních vkladech vložených do Svazku ze strany přidružené obce rozhoduje nejvyšší orgán svazku.
3. Přidružené obci nepřísluší práva členů Svazku.

Článek IX. Práva členů

1. Účastnit se a hlasovat prostřednictvím svého zvoleného zástupce (v případě neúčasti zvoleného zástupce obce může tento zplnomocnit pro jednání nejvyššího orgánu svazku jiného zástupce obce z řad samosprávného orgánu obce) jednání nejvyššího orgánu svazku. Každý člen svazku má na jednání nejvyššího orgánu jeden hlas.
2. Předkládat návrhy a podněty k činnosti orgánů svazku.
3. Realizovat prostřednictvím akcí a aktivit svazku své zájmy a záměry.
4. Být pravidelně informován o aktivitách a činnostech svazku a jejich výsledcích.
5. Navrhovat konkrétní činnosti a aktivity svazku.
6. Využívat všech služeb svazku
7. Nahlížet do materiálů týkajících se hospodaření svazku a přesvědčovat se o správě majetku svazku.
8. Účastnit se činnosti orgánů svazku.
9. Podílet se na majetkovém prospěchu svazku podle pravidel určených rozhodnutím nejvyššího orgánu svazku.
10. Práva členů mohou být u jednotlivých akcí a aktivit dále upravena rozhodnutím nejvyššího orgánu svazku.

Článek X. Povinnosti členů

1. Důsledně dodržovat stanovy Svazku a rozhodnutí nejvyššího orgánu svazku, hájit zájmy a dobré jméno svazku, plnit přijaté úkoly.
2. Platit členské poplatky (příspěvky) v určené výši a termínech dle ustanovení nejvyššího orgánu svazku.
3. Účastnit se jednání (zasedání) nejvyššího orgánu svazku.
4. Nakládat s majetkem svazku podle rozhodnutí nejvyššího orgánu svazku, chránit jej a přispívat k jeho rozmnožování.
5. Koordinovat zájmy a cíle své obce (člena svazku) se zájmy a záměry svazku.
6. Prostřednictvím svých zástupců vykonávat svěřené funkce v orgánech svazku.
7. Propagovat svazek jak mezi občany členských obcí, tak i u ostatních obcí (svazků), orgánů státní správy, podnikatelských subjektů, občanských sdružení, nadací, fondů a ostatních institucí včetně zahraničních.

8. Zabezpečit plnění dalších úkolů vyplývajících z usnesení nejvyššího orgánu svazku.

9. Povinnosti členských obcí svazku mohou být u jednotlivých činností a aktivit svazku dále upraveny rozhodnutím nejvyššího orgánu.

Článek XI. Vztahy členů a Svazku

1. Vzájemné vztahy členských obcí a Svazku mající charakter prodeje a koupě, zhotovení díla, mandátu, příkazu, půjčky, výpůjčky, pronájmu apod. se vždy upravují písemnými smlouvami na základě příslušných právních norem.

Článek XII Orgány svazku

Orgány svazku jsou:

1. Nejvyšší orgán svazku - Shromáždění zástupců
2. Výkonný orgán svazku - Výkonná rada
3. Dozorčí orgán svazku – Dozorčí rada

Článek XIII. Nejvyšší orgán svazku

1. Nejvyšší – vrcholným orgán svazku je Shromáždění zástupců (dále jen NOS). Je nejvyšším orgánem svazku. Tvoří jej výlučně starostové jednotlivých členských obcí svazku.

2. NOS je svoláván minimálně 2x ročně (*termín ročního konání NOS* – dle místních zvyklostí), svolává ho a zároveň řídí jeho jednání předseda výkonné orgánu. Svolává ho minimálně 14 dnů před termínem konání na návrh výkonné orgánu.

3. NOS je usnášení schopné, je – li přítomna nadpoloviční většina jeho členů z řad členských obcí. V odůvodněných případech mohou volené členy NOS na jednání NOS zastupovat na základě plné moci jejich zástupci z řad orgánů samosprávy členské obce (místostarosta členské obce).

4. NOS rozhoduje většinou hlasů na základě usnesení všech svých členů (popř. jejich pověřených zástupců), pokud stanovy nevyžadují většinu jinou.

5. Přijetí nového člena, vyloučení člena ze svazku, změna a doplnění stanov, určení vstupního vkladu a ročního členského příspěvku, schválení roční účetní závěrky a rozpočtu, rozhodnutí o splynutí, sloučení, rozdělení a zrušení svazku jsou akty, které vyžadují souhlas dvou třetin všech členů NOS.

6. Ze NOS se pořizuje zápis, který obsahuje datum a místo konání NOS, prezenční listinu, program NOS, přijatá rozhodnutí, uvedení případného

výsledku hlasování k jednotlivým bodům programu, námitky členů. Každý člen NOS má právo na jeden výtisk zápisu ze Shromáždění.

7. NOS si může vyhradit rozhodnutí v jakékoli otázce, týkající se činnosti svazku.

8. Podrobnosti svého jednání upraví NOS svým jednacím řádem.

9. Jednání NOS jsou veřejná a pozvánka na ně je vyvěšena na veřejně přístupných místech v členských obcích svazku minimálně 7 dní před termínem jeho konání.

10. Působnost NOS

- přijímá, mění a doplňuje stanovy
- přijímá nové členy Svazku
- vylučuje členy Svazku
- rozhoduje o výši, čase a způsobu úhrady vstupních vkladů a ročních členských příspěvků
- volí, jmenuje a odvolává členy výkonného orgánu svazku včetně jejich předsedů a zástupců předsedy a kontroluje jejich činnost
- projednává a schvaluje roční rozpočet svazku a roční závěrečný účet svazku a rozhoduje o použití volných finančních prostředků
- rozhoduje o nákupu, využití a prodeji majetku svazku obcí, rovněž tak o majetku podléhajícímu zápisu do katastru nemovitostí nebo jiné podobné evidenci, iniciuje tyto zápisy a kontroluje jejich stav
- schvaluje jednotlivé akce a aktivity svazku a případnou spoluúčast třetích osob na nich
- rozhoduje o účasti Svazku v jiných subjektech
- schvaluje případnou formu a výši odměn osobám, pověřeným ve svazku výkonem jednotlivých funkcí a prací
- rozhoduje o splynutí, sloučení, rozdělení nebo zrušení svazku

Článek XIV.

Výkonný orgán svazku

1. Výkonný orgán svazku (dále jen „VOS“) je složen ze 3 – 5 členů NOS – fyzických osob (vždy však lichý počet) členů volených NOS.

2. Předsedu, místopředsedu(y) VOS a jeho členy volí NOS. Délka volebního období VOS je totožná s délkou volebního období územní samosprávy.

3. Člen VOS nesmí být zároveň členem dozorčího orgánu svazku.

4. Předseda VOS v případě své nepřítomnosti pověří místopředsedu VOS zastupováním zejména vedením jednání VOS.

5. Jednání VOS jsou neveřejná a řídí se jednacím řádem VOS, který schvaluje NOS.

6. VOS rozhoduje na základě usnesení. Pro přijetí usnesení VOS je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny jeho přítomných členů.

7. VOS vede a řídí svazek obcí v době mezi jednáními NOS.
8. VOS informuje svazek o své činnosti na každém zasedání NOS
9. VOS má v působnosti :
 - vedení účetnictví, evidence a archivace veškeré písemné dokumentace svazku
 - svolává NOS dle potřeb, nejméně 2 krát ročně
 - požádá – li alespoň 1/3 řádných členů svazku o svolání jednání NOS, je VOS povinna svolat mimořádné zasedání NOS, a to v termínu do 30 dnů od doručení písemné žádosti podepsané 1/3 řádných členů svazku.
 - připravuje podklady pro jednání NOS.
 - podává informace členům svazku a veřejnosti o činnosti svazku
 - statutárním zástupcem svazku je předseda VOS (v době jeho nepřítomnosti pak místopředseda VOS), který je oprávněn podepisovat právní akty na základě usnesení VOS (NOS)
 - zřizování výborů, komisí a ostatních poradních a pracovních orgánů svazku
 - zpracování odborných návrhů a doporučení
 - zajištění plnění usnesení NOS

Článek XV. Dozorčí orgán svazku

1. Dozorčí orgán svazku (dále jen DOS) má 1 – 5 členů (vždy však lichý počet) .
2. V čele DOS je jeho předseda, který je volen NOS, stejně tak jako ostatní členové DOS. Délka volebního období DOS je totožná s délkou volebního období územní samosprávy
3. Člen DOS nesmí být zároveň členem výkonné rady.
4. Jednání DOS jsou neveřejná.
5. Do působnosti DOS patří :
 - provádět kontrolu hospodaření svazku nejméně 1x ročně při roční uzávěrce případně nezávislého auditu
 - o kontrole hospodaření svazku podává písemnou zprávu vždy při nejbližším zasedání NOS
 - předseda DOS (*členové DOS*) má (*mají*) právo účastnit se zasedání VOS s hlasem poradním
 - dohlížet na zákonnost činnosti svazku, dodržování stanov a na hospodaření svazku
6. Zprávy o výsledcích kontroly hospodaření s majetkem svazku obcí a s jeho finančními prostředky předkládá DOS zástupcům jednotlivých obcí v NOS, kteří ho předkládají svým jednotlivým zastupitelstvům.

Článek XVI.
Kontrolní pravomoc členských obcí svazku

1. Nadáním pravomocí kontroly hospodaření svazku obcí a rovněž tak dodržováním stanov svazku a ostatních interních předpisů svazku jakož i kontrolou dodržování zákonnosti při činnosti svazku mají jednotlivá zastupitelstva členských obcí svazku prostřednictvím svého zástupce - člena nejvyššího orgánu svazku za obec na základě písemné žádosti zastupitelstva obce o provedení kontrolní činnosti svazku obce.

Článek XVII.
Změna stanov

1. Každý člen svazku (řádný člen NOS) může předložit návrh na změnu stanov svazku. O změně rozhoduje na svém jednání NOS. K přijetí usnesení o změně či doplnění stanov svazku je třeba souhlasu 2/3 většiny všech členů NOS.

Článek XVIII.
Zánik Svazku

1. Svazek obcí zaniká usnesením NOS k němuž je potřeba 2/3 všech členů NOS.
2. Likvidační zůstatek (schodek) bude rozdělen mezi členy svazku podle podílu majetku každé obce do svazku vloženého, *(možná i další kritéria jako např. výše členských příspěvků velikost obcí-počet obyvatel apod.)*.
3. Likvidátor bude ustanoven v souladu s obchodním zákoníkem.

Článek XIX.
Přechodná ustanovení

1. Předsedovi VOS, jako statutárnímu zástupci svazku se ukládá předat jedno vyhotovení těchto stanov, jako nezbytné součásti zakládací smlouvy spolu s touto smlouvou schválenou zastupitelstvy všech členských obcí svazku a podepsanou statutárními zástupci členských obcí svazku do 15 kalendářních dnů od podpisu zakládací smlouvy zástupcům místně příslušného okresního úřadu (referátu vnitřních věcí) jako písemnost související s registrací Svazku podle zákona č. 128/2000 Sb., O obcích.
2. Tyto stanovy jsou součástí zakládací smlouvy svazku obcí – mikroregionu RADBUZA

Článek XX.
Závěrečná ustanovení

1. Tyto stanovy se vydávají ve 3 výtiscích s platností originálů.
2. Stanovy podepisují starostové členských obcí (jako zástupci NOS) a svůj podpis doplňují úředním kulatým razítkem obce.
3. Stanovy, jako součást zakládací smlouvy, stejně tak jako zakládací smlouva nabývají platnosti schválením textu zakládací smlouvy a stanov samotných zastupitelstvy všech členských obcí svazku, účinnost pak dnem registrace zakládací smlouvy včetně stanov samotných u místně příslušného okresního úřadu.

Datum schválení stanov :
(doplň se na základě usnesení NOS)

Datum registrace stanov :
(doplň příslušný okresní úřad)

Podpisy starostů všech členských obcí svazku a kulatá razítka obce, ve struktuře :

Obec město : název

Kulaté razítko obce

Zastoupené starost(k)ou obce (města) : titul, jméno, příjmení

Obec Dnešice

Starosta obce – Karel Malý

Město Dobřany

Starosta obce – Jaroslav Sýkora

Obec Honezovice

Starosta obce – Josef Müller

Obec Hradec

Starosta obce – Tomáš Pech

Obec Chlumčany

Starosta obce – Antonín Kozák

Obec Chotěšov

Starostka obce – Jaroslava Mathesová

Obec Kotovice

Starosta obce – Josef Schandl

Obec Lhota

Starosta obce – Jindřich Kubale

Obec Lisov

Starosta obce – Adolf Holzäpfel

Obec Líšina

Starosta obce – Fedor Ostrovský

Obec Nová Ves

Starosta obce – Ing. Jiří Beneš

Obec Přestavlky

Starosta obce – Karel Petele

Město Stod

Starosta obce – Lubomír Jungbauer

Obec Střelice

Starostka obce – Helena Cibulková

Obec Ves Touškov

Starosta obce – Václav Pivnička

Obec Vstíř

Starosta obce – Ing. Josef Brada

Obec Zemětice

Starosta obce – Václav Husák

**Zakladatelská smlouva dosavadního sdružení obcí dle nového zákona o obcích č.
128/2000 Sb.**

Zakladatelská smlouva

svazku obcí – mikroregionu RADBUIA

I. Obecná ustanovení

Dobrovolný svazek měst a obcí mikroregion RADBUIA (dále jen svazek) byl založen podle § 49 a následujících zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích (Obecní zřízení) na setkání zakladatelů-starostů měst a obcí za účelem společného postupu samosprávy v území v severozápadní části okresu Plzeň – jih, typickém území venkovského charakteru. Přírozenou páteří tohoto území je řeka Radbuza, podle které byl celý svazek nazván. Svazek tvoří 17 obcí okresu Plzeň-jih, který je součástí Plzeňského kraje. Jedná se o venkovský mikroregion se zemědělským zaměřením, s téměř 18 tisíci obyvateli, rozkládající se na ploše 200 km².

II. Název svazku, sídlo

Název svazku: Mikroregion RADBUIA

Sídlo svazku: Regionální kancelář : Městský úřad Dobřany

Náměstí T.G.M. 1

Dobřany 334 41

Okres Plzeň – jih

Tel. 019/7970420, e-mail: mik.radbuza@cmail.cz

III. Předmět činnosti

1. Zastupování zájmů samosprávy v daném území
2. Zastupování zájmů samosprávy na úrovni orgánů státní správy, vyšších samosprávních celků - krajské samosprávy a podnikatelské sféry

3. Koordinace postupů při řešení problémů týkajících se:
 - a) rozvoje samosprávy obcí daného území
 - b) hospodářského, sociálního a kulturního života obcí
 - c) využití rozvojového potenciálu daného území
4. Koordinace aktivit vedoucích k začlenění Sdružení do SM ČR a jeho regionální struktury
5. Spolupráce s významnými osobnostmi území - poslanci parlamentu, s členy zastupitelstva vyššího samosprávného celku se vztahem ke sdruženým obcím svazku.
6. Spolupráce s krajským sdružením obcí a Svazem měst a obcí ČR
7. Podpora vzniku ostatních svazků obcí včetně podpory sdílení zkušeností při dobrovolné spolupráci svazků měst a obcí při řešení místních a lokálních opatření.
8. Společný postup obcí svazku k řešení a realizaci Programu obnovy venkova a dalších programů regionální politiky ČR
9. Propagace svazku obcí navenek
10. Ostatní činnosti směřující k rozvoji obcí svazku

IV. Členové svazku

1. Zakládajícími členy svazku měst a obcí – mikroregionu RADBUZA jsou:
 - A) Města: **Dobřany a Stod**
 - B) Obce: **Dnešice, Honezovice, Hradec, Chlumčany, Chotěšov, Kotovice, Lhota, Lisov, Líšina, Nová Ves, Přestavlky, Střelice, Ves Touškov, Vstíš a Zemětice**
2. Vznik svazku je podmíněn schválením této zakladatelské smlouvy členskou základnou každého z výše uvedených subjektů.
3. Zánik členství může nastat těmito způsoby:
 - a) zánikem svazku jako právnické osoby
 - b) vystoupením ze svazku
 - c) vyloučením ze svazku

4. Vystoupení ze svazku je možné na základě písemného oznámení.
5. Členství subjektu ve svazku je ukončeno dnem doručení písemného oznámení *výkonnému orgánu svazku*. Zaplacený členský příspěvek propadá ve prospěch svazku.
6. Vyloučení může nastat jen v případě neplnění členských povinností.

V. Majetek svazku

1. Majetek svazku je tvořen:
 - a) majetkovými vklady členů
 - b) jinými vklady, které členové na svazek převedou ve smyslu stanov
 - c) členskými příspěvky
2. Majetek svazku se může zvyšovat nebo snižovat v souladu se stanovami.

VI. Právní postavení svazku

1. Svazek je právnická osoba, jež odpovídá svým majetkem.
2. Svazek nabývá právní způsobilosti zápisem do registru u Okresního úřadu Plzeň - jih
3. Svazek jedná v souladu se stanovami, které jsou přílohou č. 1 této smlouvy.
4. Svazek je oprávněn zakládat samostatně nebo s dalšími účastníky podnikatelské a nepodnikatelské subjekty podle platných právních norem.

VII. Závěrečná ustanovení

Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem registrace svazku obcí do registru u Okresního úřadu Plzeň - jih

V Lisově, dne 25. 9. 2001

Podpisy starostů všech členských obcí svazku a kulatá razítka obce, ve struktuře :

Obec město : název

Kulaté razítko obce

Zastoupené starost(k)ou obce (města) : titul, jméno, příjmení

Obec Dnešice

Starosta obce – Karel Malý

Město Dobřany

Starosta obce – Jaroslav Sýkora

Obec Honezovice

Starosta obce – Josef Müller

Obec Hradec

Starosta obce – Tomáš Pech

Obec Chlumčany

Starosta obce – Antonín Kozák

Obec Chotěšov

Starostka obce – Jaroslava Mathesová

Obec Kotovice

Starosta obce – Josef Schandl

Obec Lhota

Starosta obec – Jindřich Kubale

Obec Lisov

Starosta obce – Adolf Holzäpfel

Obec Líšina

Starosta obce – Fedor Ostrovský

Obec Nová Ves

Starosta obce – Ing. Jiří Beneš

Obec Přestavlky

Starosta obce – Karel Petele

Město Stod

Starosta obce – Lubomír Jungbauer

Obec Střelice

Starostka obce – Helena Cibulková

Obec Ves Touškov

Starosta obce – Václav Pivnička

Obec Vstíř

Starosta obce – Ing. Josef Brada

Obec Zemětice

Starosta obce – Václav Husák